

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību K2 Ventum

Rīga, Brīvības gatve 310 - 80, LV-1006

BERG ZAB SIA

zvērināts advokāts, Dr. iur. Jānis Kārklīšs

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes

Civiltiesisko zinātņu katedras profesors

Rīgā 2026. gada 21. janvārī

ATZINUMS

Pie BERG ZAB SIA ir vērsusies Sabiedrība ar ierobežotu atbildību K2 Ventum, reģistrācijas numurs: 40203344430 (turpmāk – **K2 Ventum**), lūdzot sniegt atzinumu par vēja elektrostaciju (turpmāk – **VES**), būvniecības iespējamību Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslas ierobežotas saimnieciskās darbības joslā (turpmāk – **Atzinums**). K2 Ventum ir uzticējusi un lūgusi sagatavot Atzinumu man, zvērinātam advokātam, Dr. iur. Jānim Kārklīšam (turpmāk – **Eksperts**) par šādu jautājumu:

“Vai Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas 2. punkts aizliedz citu norādītajā normā neminētu objektu, precīzāk, VES, būvniecību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā?”

Kopsavilkums

Gramatiski interpretējot Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas 2. punktu (turpmāk – **Norma**), secināms, ka tā neparedz vispārēju būvniecības aizliegumu Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Proti, Norma kā Aizsargjoslu likuma 36. panta daļa paredz nevis vispārīgi aizliegt, proti, nepieļaut un neļaut veikt būvniecību Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, bet gan noteiktā apmērā to atļaut, paredzot atsevišķus gadījumus, kad būvniecība ir ierobežojama Normā tieši minētiem objektiem, kā arī ierobežojumus attiecībā uz zemes īpašumu sadalīšanu. To ievērojot, uzsverams, ka atbilstoši tiesību doktrīnā atzītajam gadījumos, kad tiesību normas tekstā ir skaidri norādīts konkrēts subjektu vai objektu loks, uz kuru attiecināms attiecīgais regulējums, šis regulējums nav piemērojams citiem, normā neminētiem subjektiem vai objektiem. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka VES ietilptu to objektu skaitā, attiecībā uz kuriem Normā paredzēti skaita vai apbūves ierobežojumi. No Normas teksta ne tiešā, ne netiešā veidā neizriet aizliegums vai pat aprobežojums VES būvniecībai, un tādējādi secināms, ka Norma uz VES būvniecību nav attiecināma.

Normas satura atklāšanā un analīzē, piemērojot vēsturiskās interpretācijas metodi, secināts, ka Aizsargjoslu likuma izstrādes materiāli nepārprotami apliecina likumdevēja mērķi nenoteikt vispārēju būvniecības aizliegumu Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp

ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Jau pirms Aizsargjoslu likuma pieņemšanas, proti, 1996. gadā, Baltijas valstu līmenī pastāvēja vienots uzskats, ka ekonomiskā un sociālā attīstība piekrastes teritorijās kopumā ir pieļaujama, ja vien tā tiek līdzsvarota ar vides aizsardzības interesēm. Attiecīgi norādāms, ka Latvijā šis līdzsvars ir panākts, jo VES būvniecība ierobežotas saimnieciskās darbības joslā pieļaujama, ja ir veikts pilnais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN). Līdz ar to secināms, ka saimnieciskās darbības veikšana piekrastē netika uzskatīta par principiāli nepieļaujamu. Turklāt Aizsargjoslu likuma “priekšteča” Ministru kabineta 1996. gada 7. augusta noteikumos Nr. 324 “Noteikumi par aizsargjoslām” ietvertais formulējums “Aprobežojumi Baltijas jūras un Rīgas jūras līča aizsargjoslā” skaidri norāda uz likumdevēja apzinātu izvēli nevis aizliegt būvniecību kā tādu, bet gan noteikt atsevišķus ierobežojumus konkrētiem objektiem. Šo Ministru kabineta noteikumu mērķis primāri bija vērsts uz pārvietošanās ierobežojumu noteikšanu un zemes gabalu sadalīšanas nosacījumiem, nevis uz vispārēju būvniecības aizliegumu. Minēto secinājumu pamato arī 2009. gada 14. maijā pieņemtie grozījumi Aizsargjoslu likumā, kuru mērķis bija precizēt “apbūves nosacījumus”, nevis ieviest jaunu aizliegumu sistēmu. Tas apliecina, ka likumdevējs konsekventi ir saglabājis pieeju, saskaņā ar kuru būvniecība piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, netiek aizliegta vispārīgi, bet tiek reglamentēta tikai attiecībā uz konkrētiem objektiem. Tādējādi secināms, ka Normas mērķis pieņemšanas brīdī vēsturiski nav bijis ietvert Normas regulējuma priekšmetā VES būvniecības aizliegumu Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, bet gan attiecināt to tikai uz konkrētajiem Normā norādītajiem objektiem.

Secīgi, aplūkojot Normu sistēmiski, secināms, ka nav pamatoti paplašināt Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas tvērumu tiktāl, lai to uzskatītu par vispārēju zemes īpašuma apbūvi aizliedzošu normu. Šādam aizliegumam likumdevējs ir izstrādājis citas, mērķtiecīgi formulētas panta daļas, kas regulē objektīvi apdraudētākas teritorijas, kā, piemēram, krasta kāpu aizsargjoslu. Turklāt, ņemot vērā, ka likumdevējs krasta kāpu joslā ir izvēlēties pieņemt sabiedrības attīstības interesēm labvēlīgāku regulējumu, proti, Aizsargjoslu likuma 36. panta otrajā daļā ietverto būvniecības aizliegumu, to attiecinot tikai uz privātu (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūvi, nav pamata uzskatīt, ka ierobežotas saimnieciskās darbības joslā Normas ierobežojumi būtu attiecināmi uz cita veida būvēm, kas nav saistītas ar privāto (privātmāju, dzīvojamo māju u. tml.) apbūvi. Secīgi, apskatot Normu kopsakarā ar citiem normatīvajiem tiesību aktiem, secināms, ka VES būvniecības ietekme uz vidi primāri jau ir regulēta citos normatīvajos aktos, proti, Enerģētiskās drošības likumā un likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”. Attiecīgi šis regulējums paredz IVN veikšanu kā priekšnoteikumu VES būvniecībai, tādējādi nodrošinot vides un sociāli ekonomisko interešu līdzsvaru. Proti, gadījumā, ja VES būvniecības iecerei ierobežotas saimnieciskās darbības joslā ir veikts pilns IVN, tā būvniecība tur ir pieļaujama. Līdz ar to būtu nepamatoti paplašināt Normas tvērumu un attiecināt to arī uz VES būvniecības aizliegšanu vai ierobežošanu, ko likumdevējs apzināti ir

izvēlēties regulēt citos tiesību aktos. Attiecīgi secināms, ka gadījumā, ja likumdevējs būtu vēlējis paredzēt, ka ierobežotas saimnieciskās darbības joslā ir aizliegts būvēt noteikta veida būves, šāds aizliegums būtu paredzēts Normas tekstā.

Visbeidzot, analizējot Normas juridisko mērķi, secināts, ka tās mērķis ir bijis ierobežot Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes pārmērīgu privāto (privātmāju, dzīvojamo māju u. tml.) apbūvi un novērst zemes īpašumu sadrumstalotību, tādējādi nodrošinot Aizsargjoslu likuma 6. pantā noteikto mērķu sasniegšanu – piesārņojuma samazināšanu, meža aizsargfunkciju saglabāšanu un erozijas procesu novēršanu. Proti, Normas mērķis nav bijis ierobežot vai aizliegt tajā neminētu objektu, tostarp VES, būvniecību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Papildinot, jānorāda, ka Normas aizliedzošā rakstura neesamību apstiprina arī tās normatīvā konstrukcija. Proti, atbilstoši Satversmes tiesas un Eiropas cilvēktiesību tiesas judikatūrā atzītajām aizliedzošas normas konstrukcijas kritērijiem, Norma nav formulēta tā, lai to varētu interpretēt kā vispārēju būvniecības aizliegumu. Šādu interpretāciju apstiprina arī Latvijas piekrastes pašvaldību teritorijas plānošanas prakse, kas pieļauj ražošanas būvju un VES būvniecību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.

Apkopojot iepriekš minēto, secināms, ka Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas 2. punkts neaizliedz citu, tajā neminētu objektu, tostarp VES, būvniecību Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslas ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Norma ir vērsta tikai uz privātās (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūves ierobežošanu.

Faktiskie apstākļi

[1] K2 Vantum ir sniegusi informāciju par šādiem nozīmīgākajiem faktiskajiem apstākļiem:

- a) K2 Vantum plāno veikt Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma (turpmāk – **Enerģētiskās drošības likums**) 3. panta 1. punktā paredzētu darbību – VES, kuru kopējā jauda ir vismaz 50 megavati, un tām nepieciešamās infrastruktūras būvniecību Dienvidkurzemes novadā un elektropārvades pieslēguma izveidi Dienvidkurzemes novadā un Kuldīgas novadā.
- b) 2025. gada 30. septembrī Enerģētikas un vides aģentūra ir izdevusi pozitīvu atzinumu par K2 Vantum IVN ziņojumu, ar kuru K2 Vantum paredzētā darbība ir saņēmusi kompetento institūciju atbalstošu un pozitīvu novērtējumu.
- c) 2025. gada 31. oktobrī K2 Vantum Klimata un enerģētikas ministrijā lūgusi rosināt Ministru kabinetu pieņemt lēmumu par paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu saskaņā ar Enerģētiskās drošības likuma 8. pantu un likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 22. pantu.

d) Dienvidkurzemes novada pašvaldība lūdz neakceptēt vēja parka "K2 Vantum" būvniecību Dienvidkurzemes novadā un elektropārvades pieslēguma izveidi Dienvidkurzemes novadā un Kuldīgas novadā.

- [2] Atbildot uz uzdoto jautājumu, pirmkārt, jānoskaidro Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas 2. punkta (turpmāk – **Norma**) saturs. Lai pilnībā noskaidrotu kādas tiesību normas saturu un pārlicinātos par tās pareizu piemērošanu, ir nepieciešams piemērot četras tiesību normu interpretācijas jeb iztulkošanas metodes.¹ Citiem vārdiem, lai saprastu, vai tiesību norma vispār ir attiecināma uz konkrēto situāciju, objektīvi jāatklāj tās saturs, izprotot tās jēgu un sociālo mērķi jeb *ratio legis*.² Tā kā K2 Vantum uzdotais jautājums ir tiešā veidā saistīts ar Normas interpretāciju, nepieciešams veikt tās iztulkošanu saskaņā ar četrām Latvijas tiesību doktrīnā atzītām un dominējošām interpretācijas metodēm ("paņēmieniem") – gramatisko, vēsturisko, sistēmisko un teleoloģisko.³ Tiesību normu iztulkošanas metožu piemērošanas secību un būtību precizē Administratīvā procesa likuma 17. panta pirmā daļa, proti, *"interpretējot (tulkojot) tiesību normu, lieto šādas interpretācijas pamatmetodes: 1) gramatisko (filoloģisko) interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu no valodnieciskā viedokļa; 2) vēsturisko interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu, ņemot vērā apstākļus, uz kuriem pamatojoties tā radīta; 3) sistēmisko interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu saistībā ar citām tiesību normām; 4) teleoloģisko (jēgas un mērķa) interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu, pamatojoties uz lietderīgu un taisnīgu mērķi, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz."*
- [3] **Otrkārt**, lai noteiktu, vai Normai vispār ir aizliedzošs raksturs, ir nepieciešams noteikt tās formulējuma un satura atbilstību aizliedzošas normas kritērijiem, izvērtējot tās kopsakaru ar personas pamattiesību ierobežošanas testu. **Treškārt**, lai konstatētu Normas iespējamo ietekmi uz VES būvniecību, ir nepieciešams analizēt Latvijas piekrastes novadu teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un to grafiskās daļas attiecībā uz apbūves ierobežojumiem ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.

Normas gramatiskā interpretācija

- [4] Atbilstoši interpretācijas metožu piemērošanas secībai, tiesību normas iztulkošana jāsāk ar tās gramatisko interpretāciju – normas tekstā izmantoto vārdu nozīmes noskaidrošanu

¹ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevska zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 84. lpp.

² Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevska zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 82. lpp.

³ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevska zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 91. lpp.

un to savstarpējo sakarību.⁴ Tāpat normas gramatiskās iztulkošanas ietvaros vērība jāpievērš apstāklim, vai likumdevējs kādam normas tekstuālajam elementam piešķir citādu nozīmi kā to, kādā tas tiek lietots ikdienas valodā.⁵ Turpretim vārdu savstarpējās sakarības noskaidrošanas nolūkā jāanalizē arī konkrētās normas teikumu konstrukcija – palīgteikumu lietojums, to novietojums tekstā, noformēšanas veids un citas teksta pazīmes, kas palīdz noskaidrot teksta saturu.⁶

- [5] **Pirmkārt**, norādāms uz Normas gramatisko konstrukciju, precīzāk, apstākli, ka tā sastāv no diviem teikumiem, kas skatāmi savstarpējā sakarībā. Ņemot vērā, ka abi teikumi ir ietverti vienā tiesību normā, nav šaubu, ka abu saturs jāvērtē un jāanalizē vienotā kopsakarā. Šāda secinājuma attiecināšana arī uz Normu izriet no tiesu prakses, precīzāk, Administratīvās apgabaltiesas 2020. gada 10. jūlija sprieduma lietā Nr. A420261714⁷ izteiktajām atziņām. Paskaidrojot, šajā spriedumā tiesa uzsvēra nepieciešamību Normas ietvaros uzmanību pievērst tieši apstāklim, ka būvniecības apmēra aprobežojums noteikts attiecībā uz zemes platībām, kas mazākas par trim hektāriem. Arī senākas Senāta judikatūras tēzes apstiprina abu Normas teikumu vienlaicīgu piemērošanu, uzsverot Normas mērķi nevis aizliegt apbūvi kā tādu, bet tikai to ierobežot attiecībā uz par trim hektāriem mazākiem zemesgabaliem.⁸
- [6] Normas tvēruma pilnīgas izpratnes nolūkā analizējams abos Normas teikumos ietvertο jēdzienu / terminu kā katra teikuma elementu lietojums. Šī sakarā norādāms, ka pirmais Normas teikums noteic, ka ***“uz katra zemes īpašuma atļauts izvietot vienu viensētu ar palīgēkām, viesnīcu un tai līdzīga lietojuma ēku, tūrismam nepieciešamo skatu torni, šajā pantā minēto infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvi atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam*** [Eksperta izcēlums]. Savukārt Normas otrais teikums paredz ierobežojumu attiecībā uz zemes gabalu platību, proti, ***“sadalot zemes gabalu vairākos zemes gabalos, katra zemes gabala platība nedrīkst būt mazāka par trim hektāriem*** [...] [Eksperta izcēlums]. Attiecībā uz jebkuras normas gramatisko interpretāciju ir spēkā prezumpcija, kas paredz vienā normatīvajā aktā lietotus dažādus vārdus uzskatīt par atšķirīgiem jēdzieniem ar dažādām nozīmēm, pat ja tie ir vairāk vai mazāk ar līdzīgu

⁴ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevska zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 92. lpp.

⁵ Melķis E. Iztulkošanas metodes. Grām.: Juridiskās metodes pamati. 11 soļi tiesību normu piemērošanā: Rakstu krājums / Dr. habil. iur., profesora Edgara Melķiša zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitāte, 2003, 115. lpp.

⁶ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevska zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 94. lpp.

⁷ Administratīvās apgabaltiesas 2020. gada 10. jūlija sprieduma lietā Nr. A420261714, 14. punkts. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/418581.pdf>

⁸ Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojums teritorijas plānošanas, būvniecības un vides lietās, Rīga, 2013, 71. lpp. Pieejams: https://www.at.gov.lv/files/uploads/files/6_Judikatura/Tiesu_prakses_apkopojuumi/2016/7-teritorijas%20planosana-2013.doc

nozīmi.⁹ Tādējādi, lai izprastu Normā izmantoto jēdzienu “zemes īpašums” un “zemes gabals” tvērumu un līdz ar to arī ierobežojuma būtību, nepieciešams izvērtēt to lietojumu visā Aizsargjoslu likumā kopumā,¹⁰ tādējādi izmantojot gramatiskās interpretācijas metodi kopsakarā ar sistēmiskās interpretācijas metodes elementiem.

- [7] Lai gan jēdziens “zemes īpašums” Aizsargjoslu likumā šādā vārdu savienojumā ir minēts tikai Normā, Aizsargjoslu likuma 60. panta pirmajā daļā ir noteikts: *“Īpašuma tiesību aprobežojumi, ja aizsargjosla atrodas uz īpašumā esoša zemes gabala, ierakstāmi zemesgrāmatā likumā noteiktajā kārtībā.* [Eksperta izcēlums]” Veicot normas gramatisko iztulkošanu, citstarp, secināms, ka “zemes gabals” var atrasties personas īpašumā, taču nenoteic, ka jēdziens “zemes īpašums” ir ekvivalents jēdzienam “zemes gabals”. Tādējādi pirmšķietami secināms, ka panta pirmajā daļā lietotais jēdziens “īpašums” būtībā nozīmē “nekustamais īpašums”, savukārt “zemes gabals” varētu būt uzskatāms par tā sastāvdaļu. Ņemot vērā nepieciešamību viena normatīvā akta ietvaros vienādiem jēdzieniem piedēvēt vienādu nozīmi, pirmšķietami jēdzieni “zemes īpašums” un “zemes gabals” šādā nozīmē varētu būt interpretējami arī Normas ietvarā.
- [8] Ņemot vērā, ka Aizsargjoslu likumā nav atrunāta jēdziena “īpašums” legāldefinīcija, kas konkretizētu šī jēdziena īpašo nozīmi konkrētajā tiesību aktā, jāvērtē tā vispārējā (parastā) izpratne.¹¹ Atbilstoši latviešu valodas skaidrojošajā vārdnīcā “Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca” ietvertajam skaidrojumam, “īpašums” ir *“tas, uz ko (kādam) ir pilnīgas valdījuma, lietojuma un rīcības tiesības; manta, kas (kādam) pieder*”.¹² Turpretim jēdziens “zemesgabals” skaidrots kā *“platība, teritorija, kas atrodas kāda, kā īpašumā*”.¹³ Līdz ar to izdarāms secinājums, ka “zemesgabals” ir uzskatāms par platību, kas ietilpst “īpašuma” sastāvā, un tādējādi nav uzskatāms par ekvivalentu jēdzienu “īpašumam”. Šādu secinājumu apstiprina arī fakts, ka jēdziena “zemesgabals” skaidrojošajos piemēros ietverts piemērs *“īpašums sastāv no zemesgabala un uz tā esošām ēkām*”,¹⁴ kas līdz ar to apstiprina “zemesgabala” kā īpašuma sastāvā ietilpstošas daļas raksturu. Līdz ar to nav iespējams izdarīt secinājumu, ka “zemes īpašums” būtu pielīdzināms jēdzienam “zemesgabals”.
- [9] Lai gan Normā šobrīd ir lietots jēdziens “zemes gabals”, nevis “zemesgabals”, Normas vēsturiskajās redakcijās pirms Aizsargjoslu likuma 2011. gada 13. oktobrī pieņemtajiem

⁹ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 95. lpp.

¹⁰ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 93. lpp.

¹¹ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 95. lpp.

¹² Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca. Šķirklis “īpašums”. Pieejams: <https://mlvv.tezaurs.lv/ipasums:1>

¹³ Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca. Šķirklis “zemesgabals”. Pieejams: <https://mlvv.tezaurs.lv/zemesgabals:1>

¹⁴ Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca. Šķirklis “zemesgabals”. Pieejams: <https://mlvv.tezaurs.lv/zemesgabals:1>

grozījumiem Normā tika lietots saliktenis “zemesgabals”,¹⁵ nevis divi atsevišķi vārdi. Ņemot vērā, ka Normas gramatiskā konstrukcija gandrīz nemaz netika mainīta, izdarāms secinājums, ka jēdziens “zemes gabals”, kas izmantots Aizsargjoslu likuma 2024. gada 1. janvāra redakcijā, ir uzskatāms par pielīdzināmu jēdzienam “zemesgabals”. Līdz ar to, ņemot vērā visu iepriekš minēto, secināms, ka Normā ietvertais jēdziens “zemes gabals” nav pielīdzināms jēdzienam “zemes īpašums”, proti, “zemes īpašums” var sastāvēt no viena vai vairākiem “zemes gabaliem”, taču Aizsargjoslu likuma izpratnē šos jēdzienus nedrīkst uzskatīt par sinonīmiem. Tādējādi Normā iekļautais ierobežojums interpretējams kā vispārīga iespēja izvietot “vienu viensētu ar palīgēkām, viesnīcu un tai līdzīga lietojuma ēku, tūrismam nepieciešamo skatu torni, šajā pantā [Aizsargjoslu likuma 36. pantā] minēto infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvi atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam” uz kopējā zemes īpašuma vispār, kā arī iespēja šo zemes īpašumu sadalīt zemes gabalos, kas ir mazāki par trim hektāriem, ja vien šāda rīcība ir nepieciešama šī viena Normā uzskaitītā objekta būvniecībai. Līdz ar to secināms, ka Norma neparedz pilnīgu būvniecības aizliegumu Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, bet tikai noteiktos gadījumos to ierobežo un nosaka konkrētus ierobežojumus attiecībā uz zemes īpašuma apbūvi ar konkrētiem objektiem un zemes īpašuma sadalīšanu zemes gabalos apbūves nepieciešamības gadījumā.

- [10] **Otrkārt**, uzsverams, ka Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas sākumā ir noteiktas tās piemērošanas robežas, proti, uzsvērts, ka tā paredz Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā noteiktus “aprobežojumus”. Atbilstoši tiesību doktrīnas atziņām ikvienam tiesību piemērotājam ir tiesības prezumēt, ka likumdevējs ir saprātīgs un rūpīgi izvēlas terminoloģiju.¹⁶ Tāpat norādāms uz likumdevēja iespēju jebkuram jēdzienam piešķirt speciālu nozīmi jeb legāldefinīciju, kas secīgi attiecināma uz jēdziena lietojumu viscaur konkrētajam normatīvajam aktam.¹⁷ Tā kā Aizsargjoslu likumā nav atrunāts, kāds ir lietvārda “aprobežojums” vai vismaz ar tā sakni (vārda daļu) cieši saistītā darbības vārda “aprobežot” ietvars, ir pamats uzskatīt, ka jēdziens lietots tā vispārējā (parastajā) nozīmē.¹⁸ Līdz ar to norādāms uz latviešu valodas skaidrojošās vārdnīcas “Mūsdienu

¹⁵ Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas 2. punkts 2011. gada 1. janvāra redakcijā: “Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā noteikti šādi aprobežojumi: ārpus pilsētām un ciemiem uz katra zemes īpašuma atļauts izvietot vienu viensētu ar palīgēkām, viesnīcu un tai līdzīga lietojuma ēku, tūrismam nepieciešamo skatu torni, šajā pantā minēto infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvi atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajai teritorijas plānotajai (atļautajai) izmantošanai. Sadalot zemesgabalu vairākos, katra zemesgabala platība nedrīkst būt mazāka par 3 hektāriem, izņemot gadījumus, kad atdalāmais zemesgabals ir nepieciešams šajā pantā minētās infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvniecībai vai uzturēšanai un tā apbūves nosacījumus nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā; [Eksperta izcēlumi]”

¹⁶ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoni soli tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevsas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 95. lpp.

¹⁷ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoni soli tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevsas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 92. – 93. lpp.

¹⁸ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoni soli tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevsas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 95. lpp.

latviešu valodas vārdnīca” piedāvāto skaidrojumu darbības vārda “aprobežot” izpratnei. Proti, “aprobežot” nozīmē “*saistīt ar zināmiem apstākļiem, nosacījumiem, padarīt no tiem atkarīgu (kādu darbību, rīcību vai tās izpausmi); ierobežot*”.¹⁹ Tātad vārda “aprobežojums” definīcija ir saistāma tieši ar noteiktu apstākļu iestāšanos, proti, kaut kas tiek aprobežots tikai tādā gadījumā, ja ir iestājušies attiecīgi nosacījumi.

- [11] Ņemot vērā, ka Aizsargjoslu likuma 36. panta nosaukums ir “**Aprobežojumi** Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā [Eksperta izcēlums]”, secināms, ka arī Norma kā 36. panta daļa paredz nevis vispārīgi aizliegt, proti, nepieļaut un neļaut²⁰ veikt būvniecību Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā vispār, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, bet gan noteiktā apmērā to atļaut, paredzot atsevišķus gadījumus, kad būvniecība ir ierobežojama. Minēto vēl jo vairāk apliecina apstākļi, ka Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas pirmā teikuma sākums ir “*Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā noteikti šādi **aprobežojumi*** [Eksperta izcēlums]”, kas tiešā veidā norāda uz to, ka Norma neparedz absolūtu būvniecības aizliegumu Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Tādējādi secināms, ka Normai nav vispārīgi aizliedzoša rakstura attiecībā uz būvniecības veikšanu ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.
- [12] **Treškārt**, Normā paredzētie nosacījumi, kuru izpildīšanās gadījumā tiek aprobežota būvniecība Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, ierobežo tikai konkrētu Normā minētu objektu skaitu vienā zemes īpašumā. Normas pirmais teikums paredz, ka Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā noteikti aprobežojumi ārpus pilsētām un ciemiem uz katra zemes īpašuma izvietot tikai “*vienu viensētu ar palīgēkām, viesnīcu un tai līdzīga lietojuma ēku, tūrismam nepieciešamo skatu torni, šajā pantā [Aizsargjoslu likuma 36. pantā] minēto infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvi atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam*”. Tātad Normas pirmajā teikumā uzskaitīti konkrēti objekti, kurus, ja vien plānots būvēt tikai vienu šī objekta vienību, ir ļauts būvēt uz zemes īpašuma. Skatot minēto kopsakarā ar Normas ierobežojošo, nevis aizliedzošo raksturu, ir pamats uzskatīt, ka Norma vispārīgi kā tādu pat neaizliedz tajā uzskaitīto objektu būvniecību Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.
- [13] Pirmšķietamu neskaidrību rada Normā ietvertā vārdkopa “*šajā pantā minēto infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvi atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam*”, ņemot vērā, ka nav konkrēti atrunāts ne tas, vai vārdi “šajā pantā” būtu jāinterpretē kā visas Aizsargjoslu likuma 36. panta daļas un punkti vai tikai Norma, kā arī jēdziena “infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būve” tvērums. Minētā kontekstā uzsverams, ka ir saprātīgi pieņemt, ka likumdevējs, konstruējot tiesību normas tekstu,

¹⁹ Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca. Šķirklis “aprobežot”. Pieejams: <https://mlvv.tezaurs.lv/aprobezot>

²⁰ Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca. Šķirklis “aizliegt”. Pieejams: <https://mlvv.tezaurs.lv/aizliegt>

ievēro terminoloģisku precizitāti²¹ un vērtē, vai tiesību norma būs pietiekami saprotama ikvienam tiesību piemērotājam. Ņemot vērā, ka Aizsargjoslu likums ir sadalīts vairākās "vienībās", kuras likumdevējs ir izvēlēies dēvēt par "pantiem", turklāt pati Norma ir Aizsargjoslu likuma 36. "panta" daļa, ir pamats uzskatīt, ka Normas ietvaros vārdi "šajā pantā" būtu jāsaprot kā "Aizsargjoslu likuma 36. pantā". Līdz ar to arī vārdkopas "infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būve" tvērums jāizzina, skatot visa Aizsargjoslu likuma 36. panta regulējumu, nevis tikai Normas tekstu.

- [14] Tā kā vārdkopai "infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būve" Aizsargjoslu likumā nav piešķirta legāldefinīcija, izzināma jēdziena nozīme atbilstoši tā vispārējam (parastajam) lietojumam.²² Atbilstoši latviešu valodas skaidrojošo vārdnīcu piedāvātajām definīcijām, "infrastruktūra" ir *"kādas teritorijas, nozares, uzņēmuma u.tml. darbības nodrošināšanai nepieciešamais materiālo objektu kopums, sakaru un pakalpojumu iespējas"*,²³ savukārt inženierkomunikāciju būve interpretējama kā *"ierīce, aprīkojums vai ierīču un aprīkojumu kopums, kas paredzēts apgādei ar izejvielām, sakariem, energoresursiem un citiem resursiem"*.²⁴ Turpretim "būve" definēta kā *"celtniecības objekts, ko celj; arī (gatava) celtne"*.²⁵ Kā redzams no vārdkopas "infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būve" komponentu definīcijām, secināms, ka tās tvērums definējams kā "celtniecības objekts, kas paredz vai nodrošina kādas teritorijas, nozares vai uzņēmuma apgādi ar izejvielām, sakariem, energoresursiem un citiem resursiem, kā arī nodrošina pakalpojumu iespējas tās darbībai".
- [15] Tomēr ievērojams, ka minētā definīcija attiecināma tikai uz Aizsargjoslu likuma 36. pantā minētajām "infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvēm" un līdz ar to Normas ietvaros ir sašaurināma. Vērtējot, kuras būves varētu atbilst jēdziena "infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būve" tvērumam Normas ietvaros, norādāms, piemēram, uz Aizsargjoslu likuma 36. panta otrās daļas 6. punktā norādīto "mehānisko transportlīdzekļu stāvlaukumu", kā arī "glābšanas staciju" un "pievedceļu". Tā kā VES nav norādītas nevienā Aizsargjoslu likuma 36. panta daļā, nav šaubu, ka tās neietilpst Normas jēdziena "šajā pantā minētā infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būve" tvērumā.
- [16] Argumentu, ka VES neietilpst Normas tvērumā, apstiprina arī citu Normas gramatiskās iztulkošanas kanonu piemērošana. Atbilstoši tiesību doktrīnas atziņām, gadījumā, ja likumdevējs kādā normatīvajā aktā nav atrunājis kāda konkrēta jēdziena definīciju, tā izzināma ar citu normatīvo aktu palīdzību, ja vien būtiski neatšķiras tiesību jomas, kurās

²¹ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 95. lpp.

²² Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 95. lpp.

²³ Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca. Šķirklis "infrastruktūra". Pieejams: <https://mlvv.tezaurs.lv/infrastruktura>

²⁴ Latviešu-angļu, angļu-latviešu juridisko terminu vārdnīca. Rīga, Multineo, 2009.

²⁵ Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca. Šķirklis "būve". Pieejams: <https://mlvv.tezaurs.lv/buve>

tie pieņemti.²⁶ Tā kā vārdkopai “infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būve” likumdevējs Aizsargjoslu likumā nav piešķīris legāldefinīciju, ņemot vērā Aizsargjoslu likuma ciešo saikni ar būvniecības tiesībām, šī jēdziena tvērums izvērtējams kopsakarā ar Ministru kabineta 2018. gada 12. jūnija noteikumu Nr. 326 “Būvju klasifikācijas noteikumi” (turpmāk – **Noteikumi Nr. 326**) pielikumu “Būvju klasifikācija”. Lai gan Noteikumu Nr. 326 pielikumā “Būvju klasifikācija” nav iekļauta jēdziena “infrastruktūras būve” vai “inženierkomunikāciju būve” definīcija, atbilstoši Noteikumu Nr. 326 pielikumu “Būvju klasifikācija” 126. punktam, “inženierbūves” (ar kodu “2”) ir “visas būves, kurām nav ēku pazīmju”. Atbilstoši Noteikumu Nr. 326 pielikuma “Būvju klasifikācija” 254. un 261. punkta kopsakaram “inženierbūvju” ietvarā, citstarp, ietilpst arī VES (ar kodu “23020101”) kā “kompleksās būves rūpnieciskās ražošanas uzņēmumos”. Šī sakarā, citstarp, uzsverams, ka citās Aizsargjoslu likuma normās likumdevējs ir ietvēris jēdzienu “inženierbūve”.²⁷ Izvēlētā terminoloģija nepārprotami norāda uz to, ka, ja likumdevējs būtu vēlējies Normā ietvertu aprobežojumu noteikt maksimāli plašu, Normas tekstā būtu izmantots apzīmējums “inženierbūve”, kas, atbilstoši Noteikumu Nr. 326 pielikuma “Būvju klasifikācija” punktiem sevī ietver vairāk nekā 150 dažādu būvju veidus. Līdz ar to norādāms, ka likumdevējs, izvēloties precīzu terminoloģiju, ir ierobežojis to objektu skaitu, attiecībā uz kuriem nosakāms Normā paredzētais skaita ierobežojums uz viena zemes īpašuma, un ar nodomu nav šo objektu skaitā iekļāvis inženierbūves, tai skaitā VES. Proti, tā kā likumdevējs Normā nav ietvēris jēdzienu “inženierbūve”, secināms, ka ar Normu nav paredzēts ierobežot vai aizliegt VES būvniecību.

- [17] Šī sakarā attiecīgi norādāms arī uz Normas otro teikumu, kas paredz aprobežojumu sadalīt zemes gabalu vairākos par trim hektāriem mazākos zemes gabalos, *“izņemot gadījumus, kad atdalāmais zemes gabals ir nepieciešams šajā pantā minētās infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvniecībai vai uzturēšanai un tā apbūves nosacījumus paredz vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā”*. Ņemot vērā teikuma gramatisko konstrukciju, secināms, ka tā būtība ir vispārīgi pieļaut zemes gabalu sadali, taču to sadali par trim hektāriem mazākos zemes gabalos atļaut tikai atsevišķos gadījumos. Tādējādi nerodas šaubas, ka arī Normas otrais teikums ir ar ierobežojošu, nevis aizliedzošu raksturu.
- [18] **Ceturtkārt**, Normā paredzētie nosacījumi, kuru izpildīšanās gadījumā tiek aprobežota būvniecība Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, kā īsumā aprakstīts iepriekš, nemaz nav attiecināmi uz VES būvniecību. Atbilstoši tiesību doktrīnas atziņām, ja tiesību normas tekstā ir norādīts konkrēts subjektu loks, uz ko ir attiecināms noteikts regulējums, izdarāms secinājums, ka tas nav attiecināms uz citiem subjektiem.²⁸ Ņemot vērā, ka Normā tiešā veidā nav minētas

²⁶ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevsas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 95. lpp.

²⁷ Sk., piemēram, Aizsargjoslu likuma 57. panta pirmās daļas 6. punkta a) apakšpunktu, kā arī 56. panta 13. punkta d) apakšpunktu.

²⁸ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevsas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 94. lpp.

“inženierbūves”, tai skaitā “vēja elektrostacijas” (atbilstoši citām šobrīd spēkā esošām²⁹ un spēku zaudējušām³⁰ Aizsargjoslu likuma normām šāds apzīmējums izmantots, lai apzīmētu VES), secināms, ka uz tām nav attiecināmi Normā iekļautie aprobežojumi. Tāpat nav pamata uzskatīt, ka VES Normā minētas netieši, jo tās neietilpst to objektu lokā, kas apzīmēti ar šķietami nenoteikto jēdzienu “viesnīca un **tai līdzīga lietojuma ēka** [Eksperta izcēlums]”. Šī sakarā atkārtoti norādāms uz Noteikumu Nr. 326 pielikuma “Būvju klasifikācija” 26. punktu, kas piešķir “viesnīcām un tām līdzīgām lietojuma ēkām” grupas klasifikācijas kodu “121”. Tā kā saskaņā ar Noteikumu Nr. 326 pielikuma 261. punktu “vēja elektrostacijām” piešķirts kods “23020101”, nav šaubu, ka tās neietilpst Normas jēdziena “viesnīca un tai līdzīga lietojuma ēka” tvērumā.

- [19] Tāpat to, ka VES neietilpst šī apzīmējuma ietvarā, apliecina arī to funkcijas. Proti, tiesību doktrīnā norādīts, ka likumdevēja tiesību normā sniegtu lietu vai gadījumu atvērtu uzskaitījumu (kāds, citstarp, ir iekļautas arī Normas tekstā “un tai līdzīga lietojuma ēka”) var turpināt, pievienojot citas tā paša veida lietas, kādas konkrēti norādītas uzskaitījumā. Turklāt atvērtu uzskaitījumu, kas ietverts uzskaitījuma beigās, iztulko tā, ka tajā var ietvert tāda paša veida lietas, kādas minētas pašā uzskaitījumā.³¹ Šī sakarā norādāms, ka “viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas” tiek klasificētas kā “nedzīvojamās ēkas” atbilstoši Noteikumu Nr. 326 pielikuma “Būvju klasifikācija” 24. un 26. punkta kopsakaram. Savukārt, kā noteic Noteikumu Nr. 326 pielikuma “Būvju klasifikācija” 254. un 261. punkts, VES tiek klasificētas kā “kompleksas būves rūpnieciskās ražošanas uzņēmumos” jeb, kā skaidrots Noteikumu Nr. 326 pielikuma “Būvju klasifikācija” 254. punktā, “būves, kurām nav ēku pazīmju”. Ņemot vērā, ka VES un “viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas” ir objekti ar diametrāli pretēju būtību, nebūtu saprātīgi uzskatīt, ka arī VES ietilpst to objektu skaitā, attiecībā uz kuriem pastāv Normā norādītais skaita ierobežojums. Līdz ar to secināms, ka Norma pat netiešā veidā nav attiecināma uz VES un tādējādi nekādā veidā nenosaka liegumu vai pat aprobežojumu to būvniecībai.
- [20] **Ņemot vērā visu iepriekš minēto, gan no Normā lietotajiem valodas elementiem (vārdiem, vārdkopām un to nozīmes), gan Normā ietverto teikumu gramatiskajām konstrukcijām neizriet, ka Normas mērķis būtu jebkādā veidā ierobežot VES būvniecību. Atbilstoši Normas gramatiskajai interpretācijai, tā ir vērsta uz konkrētu Normā minētu objektu būvniecības aprobežojumu noteikšanu, kuru starpā neietilpst VES.**

²⁹ Sk., piemēram, Aizsargjoslu likuma pārejas noteikumu 27. punktu.

³⁰ Sk., piemēram, Aizsargjoslu likuma 32.¹ pantu.

³¹ *Krūkle G.* Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevska zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 95. lpp.

Normas vēsturiskā interpretācija

- [21] Vēsturiskā normu interpretācija noteic nepieciešamību noskaidrot likumdevēja mērķi attiecībā uz konkrētās normas pieņemšanu, kā arī normas piemērošanas praksi pēc normas pieņemšanas.³² Lai izzinātu likumdevēja nolūku normas pieņemšanas brīdī, jāanalizē attiecīgā normatīvā akta iepriekšējās redakcijas, likumdošanas materiāli, Saeimas sēžu stenogrammas un citi ar normas izstrādi un pieņemšanu saistīti dokumenti.³³ Ņemot vērā iespējamās viedokļa izmaiņas attiecībā uz tiesību normu tvērumu, nepieciešams pētīt arī likumdevēja nostājas transformācijas un nostabilizēšanās iemeslus un pamatojumu,³⁴ kā arī konkrētās normas precizēto tvērumu un attīstības gaitu pēc tās pieņemšanas un spēkā stāšanās.³⁵
- [22] **Pirmkārt**, likumdevējs neparedzēja VES iekļaušanu Aizsargjoslu likuma, tostarp Normas, sākotnējās redakcijas regulējuma priekšmetā. Aizsargjoslu likums tā sākotnējā redakcijā tika pieņemts 1997. gada 5. februārī, līdz ar ko tā vēsturiskās interpretācijas nolūkā nepieciešams izvērtēt tā pieņemšanas sociālo kontekstu, kā arī dažādus vēsturiskos apstākļus.³⁶ Šī sakarā uzsverams, ka VES būvniecība un vēja enerģija kā atjaunojams enerģijas avots Aizsargjoslu likuma pieņemšanas brīdī bija relatīvi neiepazīts koncepts un vien nesen bija sācis gūt popularitāti Eiropā.³⁷ Minēto apstiprina arī apstākļi, ka Aizsargjoslu likuma sākotnējā redakcijā nevienā normā nav minēts jēdziens “vēja elektrostacijas”. Tas kļūst aktuāls vēlākās Aizsargjoslu likuma redakcijās, precīzāk, ar Aizsargjoslu likuma 2011. gada 13. oktobrī pieņemtajiem grozījumiem (sākotnēji VES tika definētas kā “vēja ģeneratori”, taču arī šis VES apzīmējums Aizsargjoslu likumā tika ieviests vien vairākus gadus pēc Aizsargjoslu likuma sākotnējās redakcijas spēkā stāšanās, proti, ar 2005. gada 22. jūnijā pieņemtajiem grozījumiem). Citiem vārdiem, lai gan Aizsargjoslu likuma sākotnējās redakcijas 3. pants paredzēja tieši tādus pašus mērķus, kādi norādīti šobrīd spēkā esošās redakcijas 3. pantā, to tvērums 1997. gadā tā laika tehnoloģiju un zinātnes attīstības līmeņa dēļ tika interpretēti citādi. Līdz ar to secināms, ka Aizsargjoslu likuma pieņemšanas brīdī likumdevējs Normu jau pirmsākumos nebija paredzējis attiecināt uz VES.

³² Melķis E. Iztulkošanas metodes. Grām.: Juridiskās metodes pamati. 11 soļi tiesību normu piemērošanā: Rakstu krājums / Dr. habil. iur., profesora Edgara Melķiša zinātniskā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitāte, 2003, 121. lpp.

³³ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevsas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 100. lpp.

³⁴ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevsas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 100. lpp.

³⁵ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevsas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 101. lpp.

³⁶ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevsas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 99. lpp.

³⁷ Sk., piemēram, <https://windeurope.org/about-wind/history/>

- [23] **Otrkārt**, tiesību akta (Aizsargjoslu likuma) izstrādes materiālos ietvertā informācija ļauj pārlicināties, ka Aizsargjoslu likuma 36. panta (un līdz ar to netiešā veidā arī Normas kā tā daļas) jēga vēsturiski nav bijusi saistīta ar vispārīga būvniecības aizlieguma noteikšanu. Kā norādīts Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta spriedumā lietā Nr. 2003-16-05, jau atbilstoši Baltijas jūras reģiona par telpisko plānošanu un attīstību atbildīgo ministru 4. konferencē Stokholmā 1996. gada 22. oktobrī pieņemtajā dokumentā “Kopīgas rekomendācija piekrastes zonas teritorijas plānošanai Baltijas jūras reģionā” tika uzsvērtā nepieciešamība līdzsvarot “paredzamo pilsētu, tūrisma, transporta un tehnisko būvju ekspansiju” ar “reģionāli līdzsvarotu ilgtspējīgu attīstību”.³⁸ Savukārt pēcāk Satversmes tiesa šajā spriedumā norādījusi, ka dokumentā “uzmanība tiek pievērsta” tieši vajadzībai “**vienlaicīgi veikt ekonomisko un sociālo attīstību**, kā arī nodrošināt dabas, ainavu un bioloģiskās daudzveidības, kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzību”³⁹ [Eksperta izcēlums]. Līdz ar to secināms, ka jau 1996. gadā, proti, pirms Aizsargjoslu likuma pieņemšanas, Baltijas valstu vidū pastāvēja uzskats, ka ekonomisko un sociālo attīstību (tātad iespēju veikt saimniecisko darbību Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā) vispārīgi ir pieļaujams veikt, ja vien tās būtība tiek samērota un līdzsvarota ar vides aizsardzību. Minēto, citstarp, apstiprina arī Satversmes tiesas secinājums par to, ka Aizsargjoslu likuma 36. pants tā sākotnējā (1997. gada 5. februārī pieņemtajā) redakcijā paredzēja aprobežojumus būvniecības jomā, pieļaujot būvniecības gadījumus, ja tie bija “īpaši pamatoti”.⁴⁰ Tātad arī sākotnējais Aizsargjoslu likuma mērķis nebija vērsts uz būvniecības aizliegšanu kā tādu, bet tikai tās ierobežošanu, ja vien būvniecības veikšanai bija rodams objektīvs pamatojums. Turklāt, kā norādīts iepriekš Atzinumā, vēl jo vairāk likumdevēja mērķis nebija saistīts tieši ar VES būvniecības ierobežošanu, ņemot vērā tajā laika posmā ierobežoto informācijas apjomu par vēja enerģijas būtību.
- [24] Tāpat norādāms uz Aizsargjoslu likuma “priekštecī” – Ministru kabineta 1996. gada 7. augusta noteikumiem Nr. 324 “Noteikumi par aizsargjoslām” (turpmāk – **Noteikumi Nr. 324**), kuriem bija likuma spēks, ņemot vērā, ka tie tika izdoti 1996. gadā spēkā esošā Satversmes 81. panta kārtībā. Lai gan Noteikumos Nr. 324 nebija iekļauta Normai pielīdzināma tiesību norma, arī pirms Aizsargjoslu likuma spēkā stāšanās Noteikumos Nr. 324 bija ietverts 37. pants ar nosaukumu “**Aprobežojumi** Baltijas jūras un Rīgas jūras līča aizsargjoslā [Eksperta izcēlums]”, tādējādi norādot uz nevēlēšanos noteikt pilnīgu būvniecības aizliegumu, bet tikai paredzēt tās ierobežojumus attiecībā uz noteiktiem objektiem. Arī neviens no Noteikumu Nr. 324 37. panta pirmajā daļā noteiktajiem aprobežojumiem neliecina par to, ka likumdevēja nolūks būtu bijis noteikt vispārēju būvniecības aizliegumu, turklāt attiecināt to uz neierobežoti plašu objektu loku. Tā, piemēram, Noteikumu Nr. 324 37. panta pirmās daļas 4. un 5. punktā ir minēti

³⁸ Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta spriedums lietā Nr. 2003-16-05, 5.2. punkts. Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2016/02/2003-16-05_Spriedums.pdf

³⁹ Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta spriedums lietā Nr. 2003-16-05, 5.2. punkts. Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2016/02/2003-16-05_Spriedums.pdf

⁴⁰ Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta spriedums lietā Nr. 2003-16-05, 5.4. punkts. Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2016/02/2003-16-05_Spriedums.pdf

aprobežojumi zemes īpašuma platībai, savukārt pirmās daļas 1. punktā ir noteikti ierobežojumi attiecībā uz brīvu cilvēku pārvietošanos Baltijas jūras un Rīgas jūras līča aizsargjoslā. Līdz ar to arī Aizsargjoslu likuma priekšteča – Noteikumu Nr. 324 – mērķis nebija vērsts uz būvniecības ierobežošanu Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, bet gan pārvietošanās ierobežojumu noteikšanu un aprobežojumu sadalīt zemes gabalu noteikta lieluma platībās.

- [25] Turpinot analizēt Normas vēsturisko attīstību un tās iepriekšējās redakcijas, norādāms, ka arī turpmākie Aizsargjoslu likuma grozījumi liecina nevis par to, ka Aizsargjoslu likuma 36. panta (un līdz ar to pakārtoti arī Normas kā tā daļas) mērķis būtu saistāms ar būvniecības aizliegumu (turklāt šāda aizlieguma paplašināšanu arī uz VES, nevis tikai Normā minētajiem objektiem), bet gan ar ekonomiskās attīstības un vides aizsardzības līdzsvarošanu. Ņemot vērā, ka Normas vēsturiski noteiktā satura izzināšanas nolūkā ir nepieciešams veikt ne tikai konkrētā normatīvā akta sākotnējās redakcijas analīzi, bet pētīt arī vēlākās izmaiņas tā saturā un šo izmaiņu pamatojumā,⁴¹ uzmanība vēršama uz vairākiem Aizsargjoslu likuma grozījumu izstrādes un pieņemšanas laikā skatītiem un vērtētiem tiesību akta izstrādes dokumentiem. Tā, piemēram, Aizsargjoslu likuma un Normas mērķa jautājums aktualizēts 9. Saeimas pavasara sesijas 2009. gada 14. maija sēdē, kurā trešajā lasījumā tika izskatīti Aizsargjoslu likuma, tostarp Normas, 2009. gada 14. maijā pieņemtie grozījumi. Kā norādījusi 9. Saeimas deputāte, Dr. iur. Ilma Čepāne: “[Aizsargjoslu likuma] 36. pants ir jāinterpretē kopā ar [Aizsargjoslu likuma] 6. pantu, jo 6. pantā ir pateikts aizsargjoslas mērķis. Ja mēs skatāmies, [...] Aizsargjoslu likuma mērķi, tad redzam, ka [Aizsargjoslu likuma] 6. pantā nekur netiek runāts par šo apdzīvoto vietu vai lauku apdzīvoto vietu būvniecību. Ja mēs palasām [Aizsargjoslu likuma] 6. pantu, redzam, ka **mērķis ir samazināt piesārņojuma ietekmi uz jūru, saglabāt meža aizsargjoslas, novērst erozijas procesu attīstību, nevis būvniecību.** [Eksperta izcēlums]”⁴² Ņemot vērā, ka Normas redakcija pēc tās 2009. gada 14. maija grozījumiem, salīdzinot ar Normas šobrīd spēkā esošo redakciju, gramatiskā ziņā fundamentāli neatšķiras, secināms, ka arī mūsdienās tās mērķis nav noteikt būvniecības aizliegumu ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Līdz ar to atkārtoti apstiprinās iepriekš izvirzītais secinājums par Normas ierobežojošo, nevis aizliedzošo raksturu.
- [26] Aizsargjoslu likuma 2009. gada 14. maija grozījumu kontekstā norādāms arī uz 9. Saeimas 2009. gada pavasara sesijas komisiju darba pārskatu par laika periodu no 2009. gada 18. aprīļa līdz 2009. gada 19. jūnijam, kurā Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētājs Guntis Blumbergs norādījis: “Pavasara sesija iezīmējās arī ar izmaiņām Aizsargjoslu likumā. Diskutējot plašā ekspertu lokā, **esam raduši kompromisu starp vides aizsardzības prasībām un attīstības iespējām.** [Eksperta

⁴¹ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevsas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 99. lpp.

⁴² Latvijas Republikas 9. Saeimas pavasara sesijas sēdes 2009. gada 14. maijā stenogramma. Pieejama: <https://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/2A8DF8C88673B65FC22575BA002DDCB6?OpenDocument>

izcēlums]”⁴³ Līdz ar to gūstams apstiprinājums iepriekš secinātajam par to, ka attiecībā uz būvniecību ir paredzēti tikai ierobežojumi (turklāt attiecībā tikai uz konkrētiem Normā minētiem objektiem), nevis tās veikšanas vispārējs aizliegums – citāds secinājums būtu pretrunā apgalvotā “kompromisa” būtībai (nav šaubu, ka absolūts liegums veikt būvniecību attiecībā uz noteiktiem objektiem nebūtu uzskatāms par abu pušu vienošanos kompromisa kārtībā, bet gan nesamērīgu ierobežojumu radīšanu būvniecībai).

- [27] To, ka Aizsargjoslu likumā minēto aprobežojumu noteikšana apbūves veikšanai kā tādai nekad nav tikusi noteikta ar mērķi liegt Normā neminētu objektu būvniecību, apliecina arī, piemēram, 9. Saeimas 2009. gada pavasara sesijas komisiju darba pārskatā ietvertais secinājums par Aizsargjoslu likuma 2009. gada 14. maijā pieņemtajiem grozījumiem. Proti, atbilstoši pārskatā norādītajam, ar grozījumiem veiktas izmaiņas “apbūves nosacījumos”,⁴⁴ kas liecina par to, ka likumdevēja noteiktais Aizsargjoslu likuma mērķis konsekventi ir bijis nevis aizliegt, bet vien noteiktos gadījumos ierobežot konkrētu objektu būvniecību. Ņemot vērā, ka Norma Aizsargjoslu likuma 2009. gada 10. jūnija redakcijā gramatiskās konstrukcijas ziņā bija ļoti līdzīga Normai Aizsargjoslu likuma šobrīd spēkā esošās – 2024. gada 1. janvāra – redakcijas Normai, secināms, ka likumdevēja nolūks attiecībā uz Normas ierobežojošu, nevis aizliedzošu raksturu nav mainījies.
- [28] **Treškārt**, likumdevēja mērķis vēsturiski nav bijis vērsts uz VES būvniecības ierobežošanu kā tādu. Tiesību sistēma nemitīgi attīstās, līdz ar ko “iesaldējot” teksta nozīmi var rasties situācija, ka teksta nozīme vairs neatbilst sabiedrības domai un normas patiesajai jēgai.⁴⁵ Tādējādi būtiska nozīme piešķirama ne tikai Normas sākotnējai redakcijai, bet arī Aizsargjoslu likuma grozījumiem un tam, kas tajos norādīts attiecībā uz VES būvniecību. Vērtējot turpmākos Aizsargjoslu likuma grozījumus, uzmanība vēršama uz Aizsargjoslu likuma 2022. gada 6. oktobrī pieņemtajiem grozījumiem, kuros likumdevējs apstiprinājis VES attīstības nozīmīgumu un spēju radīt “labvēlīgu vidi atjaunojamās enerģijas attīstībai un “zaļajām” investīcijām”.⁴⁶ Lai gan šie grozījumi bija vērsti uz būvniecības īstenošanu aizsargjoslās ap valsts aizsardzības objektiem, grozījumu anotācija nenoliedzami ļauj secināt, ka likumdevējs apzinās VES būvniecības būtiskumu, paredzot pat nepieciešamību samērot to būvniecību ar valsts drošības interesēm. Tā, piemēram, šo grozījumu anotācijā norādīts: *“Aizsardzības ministrijas veiktās analīzes ietvaros šāds risinājums tika identificēts kā vienīgais potenciālais, lai sasniegtu noteikto mērķi, savukārt **alternatīva ir neveikt šādus grozījumus, nosakot stingrus ierobežojumus būvniecībai aizsargjoslās ap valsts aizsardzības objektiem, tomēr tas ievērojami ierobežotu iespējamu komerciālo***

⁴³ 9. Saeimas 2009. gada pavasara sesijas komisiju darba pārskats par laika periodu no 2009. gada 18. aprīļa līdz 2009. gada 19. jūnijam, 46. lpp. Pieejams: https://www.saeima.lv/deputati/stat_9/pavasara_sesija_2009.pdf

⁴⁴ 9. Saeimas 2009. gada pavasara sesijas komisiju darba pārskats par laika periodu no 2009. gada 18. aprīļa līdz 2009. gada 19. jūnijam, 47. lpp. Pieejams: https://www.saeima.lv/deputati/stat_9/pavasara_sesija_2009.pdf

⁴⁵ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoni soli tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 88. lpp.

⁴⁶ Likumprojekta “Grozījumi Aizsargjoslu likumā” anotācija. Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/0/8DA1E8CAD5D7ABBBC22588550047F256?OpenDocument>

*projektu attīstību, it īpaši attiecībā uz būvniecību jūras teritorijās*⁴⁷ [Eksperta izcēlums]”. Ņemot vērā, ka anotācija ir saistīta ar VES būvniecības jautājumiem, aicinot samērot pat valsts drošības intereses ar VES attīstību, būtu nesaprātīgi uzskatīt, ka likumdevējs ar Normu kādā no tās iepriekšējām redakcijām vai šobrīd spēkā esošo redakciju paredzējis ierobežot arī VES būvniecību, pat nenorādot to Normas tekstā.

- [29] Ņemot vērā visu iepriekš minēto, secināms, ka likumdevēja mērķis Normas pieņemšanas brīdī vēsturiski nav bijis ietvert Normas regulējuma priekšmetā VES būvniecības aizliegumu Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, bet gan attiecināt to tikai uz konkrētajiem Normā norādītajiem objektiem. Tāpat uzsverams, ka Normas mērķis vēsturiski ir bijis saistīts ar vides aizsardzības interešu un ekonomiskās un sociālās attīstības samērošanu, kas tādējādi vēl jo vairāk apliecina, ka Normas pieņemšanas mērķis nemaz nevar būt VES būvniecības aizlieguma noteikšana – citāda interpretācija būtu pretēja interešu samērošanas būtībai.

Normas sistēmiskā interpretācija

- [30] Tiesību normas vai tās sastāvdaļu tekstuālā satura, kas analizēts iepriekš, tālāka izpēte un analīze no normu savstarpējā sakara viedokļa, skatot to kontekstā ar citām normām, likumiem, tiesību principiem un visu tiesību sistēmu, veicama, pielietojot tiesību normu iztulkošanas sistēmisko metodi.⁴⁸ Tiesību normas sistēmiskās interpretācijas metode ir vērsta uz tiesību normas izpēti saistībā ar citiem elementiem un citām tiesību normām tajā pašā sistēmā.⁴⁹ Līdz ar to, izmantojot sistēmisko tiesību normu interpretācijas metodi, jāievēro, ka vispārējais tiesību normu saprātīgas piemērošanas princips demokrātiskā tiesiskā valstī pieprasa, lai tiesību norma tiktu interpretēta, ņemot vērā konkrēto tiesību sistēmu, kā arī kopējās šā brīža tiesiskās sistēmas iezīmes.⁵⁰ Sistēmiskā interpretācija balstās tiesību sistēmas vienotības principā un racionāla likumdevēja principā, proti, ka likumdevējs pieņem savstarpēji saskaņotas tiesību normas, kas harmoniski darbojas visas tiesību sistēmas ietvaros.⁵¹ Attiecīgi arī Norma interpretējama saskaņā, pirmkārt, ar citām

⁴⁷ Likumprojekta “Grozījumi Aizsargjoslu likumā” anotācija. Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/0/8DA1E8CAD5D7ABBBC22588550047F256?OpenDocument>

⁴⁸ Senāta 2019. gada 28. marta lēmums lietā Nr. SPC-5/2019, 5.2. punkts. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/379438.pdf>

⁴⁹ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 103. lpp.

⁵⁰ Senāta 2018. gada 16. aprīļa spriedums lietā Nr. SKA-528/2018, 9. punkts. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/5456>. ar atsauci uz Satversmes tiesas 2017. gada 8. marta sprieduma lietā Nr. 2016-07-01, 25.2. punktu. Pieejams: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2016/05/2016-07-01_Spriedums.pdf&ved=2ahUKEwjD9u336IuSAXVcEhAIHXf1O5IQFnoECBwQAQ&usg=AOvVaw3C5a7yPGlYqdOXGAdqjIv

⁵¹ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 103. lpp.

Aizsargjoslu likuma 36. panta daļām, otrkārt, saskaņā ar citiem normatīvajiem tiesību aktiem, un, treškārt, saskaņā ar visu tiesību sistēmu kopumā.

- [31] **Pirmkārt**, Norma aplūkojuma kontekstā ar citiem Aizsargjoslas likuma 36. panta elementiem, ņemot vērā, kā juridiskā tehnika ietver precīzus noteikumus par to, kā izstrādājami normatīvā akta projekta strukturālie dalījumi, likuma pantu dalījums daļās un punktos, pantu sakārtojums nodaļās un šo elementu nosaukumi.⁵² Aplūkojot Aizsargjoslu likuma 36. panta dalījumu daļās, secināms, ka panta pirmā daļa noteic aprobežojumus Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, vispārīgi, savukārt otrā, trešā un ceturtā daļa paredz konkrētus aizliegumus krasta kāpu aizsargjoslas teritorijas izmantošanā. Skatot minētās daļas kopsakarā, panta pirmās daļas norobežošana no pārējām daļām liecina par likumdevēja gribu noteikt panta pirmās daļas robežas un neparedzēt tajā konkrētu Normā neminētu objektu Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslas apbūves aizliegumu, jo konkrēti aizliegumi norādīti citās panta daļās. Proti, skatot Aizsargjoslu likuma 36. pantu kā vienotu sistēmu, secināms, ka likumdevējs katrai daļai ir noteicis savu funkciju. Par to, ka panta pirmās daļas funkcija ir noteikt aprobežojumus zemes īpašuma apbūvei, liecina jau iepriekš secinātais par vārda “aprobežojumi” lietojumu. Citiem vārdiem, nav šaubu, ka likumdevējs ir vēlējies ierobežot, nevis aizliegt šo zemes īpašumu apbūvi, jo citās panta daļās likumdevējs ir skaidri definējis Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslas teritorijas izmantošanas aizliegumus.
- [32] Senāts vairākkārt ir atzinis, ka likumdevējs Aizsargjoslu likuma mērķa sasniegšanai – samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz Baltijas jūras un Rīgas līča piekrasti – ir pietiekami precīzs,⁵³ uzsverot jaunu ēku un būvju būvniecības aizliegumu tieši krasta kāpu aizsargjoslā. Citiem vārdiem, likumdevējs ir precīzi definējis līdzekļus, ar kuriem nodrošina šīs negatīvās ietekmes uz Baltijas jūras un Rīgas līča piekrasti samazināšanu vai novēršanu – konkrētu darbību aizliegumu krasta kāpu aizsargjoslā. Līdz ar to secināms, ka nebūtu pamatoti paplašināt panta pirmo daļu tiktāl, ka tā tiktu uzskatīta par zemes īpašuma apbūvi aizliedzošu normu, jo šī aizlieguma mērķim ir izstrādātas citas panta daļas.
- [33] Papildinot, norādāms, ka Aizsargjoslu likuma 36. panta otrā daļa, kas regulē tieši krasta kāpu joslas apbūves aizliegumus, vērsta tieši uz privātās (privātmāju, dzīvojamo māju u. tml.) apbūves ierobežošanu, nevis sabiedrības vajadzībām un kopējām interesēm nepieciešamo būvju būvniecības ierobežošanu.⁵⁴ Minēto apliecina 2009. gada 14. maijā pieņemtie grozījumi Aizsargjoslu likuma 36. panta otrajā daļā, ar kuriem tika atcelts

⁵² Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevska zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 103. lpp.

⁵³ Senāta 2021. gada 23. decembra spriedums lietā Nr. SKA-335/2021, 5. punkts. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/8475>

⁵⁴ Likumprojekta “Grozījumi Aizsargjoslu likumā” anotācija, 3. lpp. Pieejams: <http://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/WEBRespDocumByNum?OpenView&restricttocategory=177/Lp14j501>

aizliegums krasta kāpu aizsargjoslā būvēt sabiedrības vajadzībām nepieciešamās būves. Līdz ar to, tā kā likumdevējs ir grozījis objektīvi apdraudētāku zonu regulējošu normu sabiedrības attīstības un sociāli ekonomiskajām interesēm labvēlīgā veidā, secināms, ka arī pārējā Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, ar Normu noteiktie aprobežojumi attiecas tikai uz privāto (privātmāju, dzīvojamo māju u. tml.) apbūvi.

- [34] Citstarp vēršama uzmanība arī uz Aizsargjoslu likumā izmantotajām likumdevēja izteiksmes formām un Aizsargjoslu likuma pantu daļu strukturēšanas sistēmu. Gadījumos, kad likumdevējs ir vēlējies aizliegt kādu (konkrētu) darbību, likumdevējs ir lietojis vārdu "aizliegts".⁵⁵ Respektīvi, tajās Aizsargjoslu likuma normās, kurās netiek lietots vārds "aizliegts", kādas konkrētas darbības aizliegumu ielasīt nevar. Apkopojot, secināms, ka gadījumā, ja likumdevējs būtu vēlējies paredzēt, ka ierobežotas saimnieciskās darbības joslā ir aizliegts būvēt noteikta veida būves, šāds aizliegums būtu paredzēts Normas tekstā.
- [35] **Otrkārt**, lai analizētu Normas saturu, pēc tās un Aizsargjoslu likuma kopsakara aplūkošanas, nepieciešams veikt Normas analīzi kopsakarā ar pārējiem normatīvajiem tiesību aktiem.⁵⁶ Tā kā šajā gadījumā ir jautājums par to, vai Norma regulē VES būvniecību, nepieciešams apzināt arī citus šo jautājumu regulējošus normatīvos aktus. Attiecīgi norādāms, ka VES būvniecību regulē Enerģētiskās drošības likums. Saskaņā ar šī likuma 2. pantu tā mērķis ir sekmēt atjaunīgās enerģijas ražošanu, veicināt Latvijas Republikas enerģētisko drošību un neatkarību, vienlaikus mazinot klimata un vides negatīvo pārmaiņu procesus. Tieši pēdējais šī likuma mērķa elements atspoguļo, ka Enerģētiskās drošības likumā ietverts regulējums, kas nodrošina vides un ekonomikas attīstības interešu līdzsvaru.
- [36] Turklāt Enerģētiskās drošības likumā, tostarp, regulēta kārtība VES būvniecībai Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.⁵⁷ Proti, saskaņā ar Enerģētiskās drošības likuma 5. panta pirmās daļas 3. punktu, ja VES būvniecība plānota ārpus Baltijas jūras un Rīgas jūras piekrastes aizsargjoslas, piemērojams sākotnējais izvērtējums. Atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. panta 2.¹ punktam ietekmes sākotnējo izvērtējumu veic, lai izvērtētu darbības īstenošanas iespējamās nelabvēlīgās ietekmes būtiskumu un lemtu par IVN piemērošanu. Attiecīgi ārpus Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslas VES būvniecība var tikt atļauta arī bez IVN veikšanas, ja sākotnējā izvērtējuma rezultātā secināts, ka tas nav nepieciešams. Līdz ar to, tā kā Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjosla uzskatāma par aizsargājamu, secināms, ka Enerģētiskās drošības likuma 5. panta pirmajā daļā noteiktajās zonās, tostarp Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes

⁵⁵ Sk., piemēram, Aizsargjoslu likuma 37. pantu un 38. pantu.

⁵⁶ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 103. lpp.

⁵⁷ Sk. Enerģētiskās drošības likuma 5. panta pirmās daļas 3. punktu.

aizsargjoslā, VES būvniecība ir pieļaujama tikai gadījumā, ja ir veikts IVN. Tātad secināms, ka likumdevējs VES būvniecībai Baltijas jūras un Rīgas līča aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, ir noteicis konkrētus priekšnoteikumus, kā IVN veikšana, nevis aizliedzis to būvniecību.

- [37] Enerģētiskās drošības likuma 7. pants noteic, ka pirms VES būvniecības veicams IVN likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" noteiktajā kārtībā, ja Enerģētiskās drošības likumā nav noteikts citādi. Savukārt atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2. pantam šī likuma mērķis ir novērst vai samazināt fizisko un juridisko personu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi. To ievērojot, var secināt, ka likumdevējs, Enerģētiskās drošības likumā nosakot IVN veikšanu kā priekšnoteikumu VES būvniecībai, ir panācis šo vides aizsardzības un sociāli ekonomisko interešu līdzsvaru. Līdz ar to, tā kā VES būvniecības ietekme uz vidi regulēta jau citā, tam speciāli paredzētā normatīvajā aktā, norādāms, ka būtu nepamatoti paplašināt Aizsargjoslu likuma regulējumu, precīzāk, Normas tvērumu, un attiecināt to arī uz VES būvniecības ietekmes uz vidi mazināšanu vai novēršanu.
- [38] Atsaucoties uz iepriekš minēto Enerģētiskās drošības likuma mērķi, jāuzsver, ka IVN procedūras kā priekšnoteikuma noteikšana VES būvniecībai ir instruments interešu līdzsvara panākšanai. Proti, kompetentās iestādes izvērtē, kāda tieši ietekme uz vidi būs paredzētajai darbībai, apsver tādas darbības īstenošanas veidus, kas mazāk skartu vidi un cilvēkus, kā arī saprātīgi izšķiras par to, vai un kādas paredzētās darbības atļaut īstenot.⁵⁸ Tā kā K2 Ventum ir saņēmusi pozitīvu šīs darbības novērtējumu jeb konceptuālu šīs darbības akceptu, secināms, ka VES būvniecība ir pieļaujama attiecīgajā teritorijā.
- [39] **Treškārt,** vēl plašāka konteksta virzienā sistēmiskā interpretācija noved pie Normas analīzes kopsakarā ar citiem vispāršaistošiem tiesību avotiem – konstitūciju un vispārējiem tiesību principiem.⁵⁹ Konkrētajā situācijā uzmanība vēršama uz vides ilgtspējības principu, kas ir cieši saistīts ar Latvijas Republikas Satversmes 115. pantu un kopā ar tajā iekļautajām personas pamattiesībām veido vienotu vides konstitucionālisma sistēmu. Satversmes 115. pants ietver valsts pozitīvo pienākumu nodrošināt, lai tiesiskais regulējums, kam var būt ietekme uz vidi, būtu vērsts uz ilgtspējību un pirms tā pieņemšanas būtu apzinātas un vērtētas iespējamās negatīvās sekas.⁶⁰ Savukārt ilgtspējības princips paredz, ka teritorijas plānošanā vides intereses un ekonomiskās un sociālās intereses jāņem vērā kā vienlīdz svarīgas.⁶¹ To, ka ar klimata pārmaiņām saistītie

⁵⁸ Senāta 2018. gada 7. maija spriedums lietā Nr. SKA-356/2018, 9. punkts. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/5464>

⁵⁹ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoni soli tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 104. lpp.

⁶⁰ Satversmes tiesas 2024. gada 8. aprīļa spriedums lietā Nr. 2023-01-03, 17.2. punkts. Pieejams: <https://www.satv.tiesas.gov.lv/web/viewer.html?file=https://www.satv.tiesas.gov.lv/wp-content/uploads/2023/01/2023-01-03-spriedums.pdf#search=>

⁶¹ Senāta 2018. gada 13. jūlija spriedums lietā Nr. SKA-198/2018, 9. punkts. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/359041.pdf>; ar atsauci uz Satversmes tiesas 2004. gada

jautājumi ir būtiska ilgtspējības sastāvdaļa, kas ietilpst Satversmes 115. panta tvērumā, ir atzinusi arī Satversmes tiesa. Attiecīgi vēja enerģijas ražošanas attīstība aplūkojama galvenokārt kā viena no alternatīvām enerģijas ražošanai no fosilajiem enerģijas resursiem un līdz ar to kā uz vides stāvokļa uzlabošanu vērsta pasākumu kopuma sastāvdaļa, lai valsts izpildītu no Satversmes 115. panta izrietošo pozitīvo pienākumu uzlabot vides stāvokli, respektīvi, ir vērsta uz sabiedrības labklājību un tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē.⁶² No minētā izriet, ka arī attiecībā uz Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes apbūves un VES būvniecības ierobežojumiem likumdevēja uzdevums ir pieņemt tādu regulējumu, kas nodrošina saprātīgu vides interešu un sociāli ekonomisko interešu līdzsvaru.

- [40] Vispirms šajā kontekstā uzsverams, ka VES var ievērojami samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un mazināt atkarību no fosilā kurināmā,⁶³ kas nepārprotami liecina par to pozitīvo ietekmi uz vides ilgtspējību kopumā. Tomēr arī VES būvniecība ietekmē vidi, līdz ar to vēja enerģijas attīstība jāīsteno, rūpīgi izvērtējot ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, sociāli ekonomisko vidi un ainavu.⁶⁴ Kā norādīts iepriekš, likumdevējs, ievērojot minētos kritērijus un pieņemot Enerģētiskās drošības likumā VES būvniecību regulējošas normas, ir panācis vides un sociāli ekonomisko interešu līdzsvaru. Citiem vārdiem, ar Enerģētiskās drošības likumu paredzot IVN veikšanu kā obligātu priekšnoteikumu VES būvniecībai Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, likumdevējs ir rīkojies atbilstoši ilgtspējības koncepcijai, kas izriet no Satversmes 115. panta. Tādējādi secināms, ka VES būvniecības iespējamā negatīvā ietekmes mazināšana un novēršana ir nodrošināta ar Enerģētiskās drošības likumu un likumu "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".
- [41] Attiecībā uz Normu vēlreiz uzsverams, ka tā regulē privātās (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūves ietekmes mazināšanu uz Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu, ko apliecina gan Aizsargjoslu likuma izstrādes materiāli, gan Normas teksts. Līdz ar to, pieņemot Normu, likumdevējs ir panācis sociāli ekonomisko interešu un vides aizsardzības interešu līdzsvaru attiecībā uz privātās (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūves ierobežošanu Latvijas piekrastē, lai primāri nodrošinātu tās vēsturiskās ainavas aizsardzību, novēršot iespējamību sabiedrībai veicināt tās nesamērīgi blīvu privāto apbūvi un zemes sadalīšanu.
- [42] Apkopojot, likumdevējs ir ievērojis no Satversmes 115. panta izrietošā ilgtspējības principa ievērošanu attiecībā uz piekrastes apbūves VES būvniecības iespējami negatīvās

9. marta spriedumu lietā Nr. 2003-1605, 17.2. punktu. Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2016/02/2003-16-05_Spriedums.pdf

⁶² Senāta 2022. gada 11. janvāra lēmums lietā Nr. SKA-571/2022, 10. punkts. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/468088.pdf> ar atsauci uz Satversmes tiesas 2011. gada 24. februāra spriedumu lietā Nr. 2010-48-03 6.1., 6.1.2., 6.1.3. punkts. Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2016/02/2010-48-03_Spriedums.pdf

⁶³ Likumprojekta "Likums par atviegloto kārtību vēja elektrostaciju būvniecībai enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai" anotācija. Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/0/73EED4ECF8E35EABC225884700491B01?OpenDocument>

⁶⁴ Latvijas Dabas fonds. Pozīcija: vēja enerģijas attīstība Latvijā. Pieejams: <https://ldf.lv/pozicija-veja-enerģijas-attistiba-latvija/>

ietekmes mazināšanu gan Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastē, gan Latvijas teritorijā kopumā. Šī principa ievērošanai likumdevējs ir pieņēmis vairākus normatīvos aktus, kuru regulēšanas priekšmetā ietilpst dažādas vidi negatīvi ietekmējošās jomas. Attiecīgi ar Energētiskās drošības likumu tiek nodrošināta ilgtspējības principa ievērošana VES būvniecības ietekmes mazināšanai vai novēršanai, savukārt ar Aizsargjoslu likumu, precīzāk, Normu, ierobežota privātās (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūves ietekmes mazināšana vai novēršana.

- [43] **Ņemot vērā visu iepriekš minēto, secināms, ka Aizsargjoslu likumā konkrētu darbību aizliegumi ir definēti precīzi. Tā kā Normas tekstā tieši nav ierakstīts, ka tajā neminētu objektu, tostarp VES, būvniecība ir aizliegta, uzskatāms, ka Norma neaizliedz VES būvniecību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. VES būvniecības ietekmes uz vidi mazināšanu vai novēršanu likumdevējs ir izvēlējis regulēt Energētiskās drošības likumā, kā priekšnoteikumu tā būvniecībai Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, nosakot IVN veikšanu.**

Normas teleoloģiskā interpretācija

- [44] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 17. panta pirmās daļas 4. punktu, interpretējot tiesību normas, jāpiemēro teleoloģiskā (jēgas un mērķa) interpretācijas metode, tas ir, tiesību normas jēga noskaidrojama, pamatojoties uz lietderīgu un taisnīgu mērķi, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz. Turklāt tiesību norma interpretējama tādējādi, ka tā palīdz sasniegt tiesiskā regulējuma mērķi, nevis ka tā tam pretdarbojas vai ir vērsta uz cita alternatīva mērķa sasniegšanu.⁶⁵ Ņemot vērā, ka tiesiskais regulējums kopumā ir vērsts uz ilgtspējības nodrošināšanu, arī Normas interpretācijai ir jābūt tādai, kas kalpo vides un sociāli ekonomisko interešu līdzsvara sasniegšanai.
- [45] **Pirmkārt, kā pirmais posms tiesību normas jēgas iztulkošanas procesā ir likuma gribas jeb likuma juridiskā mērķa noskaidrošana, kas pamatojas uz tiesību teksta gramatiskās, sistēmiskās un vēsturiskās izpētes rezultātā gūtajām atziņām.⁶⁶ Minēto interpretācijas metožu piemērošanas rezultātā secināts, ka Norma noteic ierobežojumus Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes izmantošanai attiecībā uz privāto (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūvi. Savukārt VES būvniecību un tās ietekmi uz Baltijas jūras un Rīgas līča aizsargjoslu, tostarp ierobežotas saimnieciskās darbības joslu, likumdevējs izvēlējis regulēt ar Energētiskās drošības likumu un likumu "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".**

⁶⁵ Krūkle G. Tiesību normas satura noskaidrošana. Grām.: Juridisko metožu mācība. Astoņi soļi tiesību normu piemērošanā. Zinātniskā monogrāfija prof. Dr. iur. Daigas Rezevskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2025, 108. lpp.

⁶⁶ Melķis E. Iztulkošanas metodes. Grām.: Juridiskās metodes pamati. 11 soļi tiesību normu piemērošanā: Rakstu krājums / Dr. habil. iur., profesora Edgara Melķiša zinātniskā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitāte, 2003, 124. lpp.

- [46] Iepriekš minēto apliecina arī Senāta vairākkārt uzsvērtais, ka Normas mērķis ir reizē ierobežojot zemesgabalu platību un uz katra zemesgabala pieļaujamo būvniecības apjomu, ierobežot būvniecību Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā un tādējādi vides aizsardzības nolūkā mazināt antropogēno slodzi.⁶⁷ Proti, likumdevēja griba ir bijusi nepieļaut nekontrolētu privāto (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūvi jaunizveidotos, iepriekš neapbūvētos zemes īpašumos, kas atrodas jūras piekrastes aizsargjoslā un kuru platība ir mazāka par trim hektāriem. Šāda ierobežojuma noteikšana saistāma ar to, ka gadījumā, ja ārpus ciemiem un pilsētām tiktu pieļauta zemes platības sadalīšana sīkās zemes vienībās, tiktu apdraudēta Latvijas ainava kā tāda.⁶⁸ Ņemot vērā, ka tieši privātās (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūves rezultātā rastos šis ainaviskais apdraudējums un antropogēnās slodzes negatīvā ietekme, likumdevēja rīcība, Normā ietverot šo privātās apbūves ierobežojošu regulējumu, ir atbilstoša un samērīga.
- [47] Turklāt jānorāda, ka nebūtu pamatoti šī mērķa tvērumu paplašināt tiktāl, ka tas būtu attiecināms arī uz Normā neminētu objektu, tostarp VES, būvniecības ierobežošanu vai aizliegumu. Kā atzinis Senāts, Normas teksts nav uzskatāms par pārlietu plašu vai ka tas aptvertu plašāku dzīves gadījumu loku, nekā tas būtu nepieciešams atbilstoši likumdevēja gribai.⁶⁹ Proti, likumdevējs, pieņemot attiecīgo Normu, ir bijis precīzs savā gribā regulēt Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes privāto apbūvi (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) un zemes īpašumu minimālo platību, nodrošinot Aizsargjoslu likuma 6. pantā definētā mērķa sasniegšanu – samazināt piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabāt meža aizsargfunkcijas, novērst erozijas procesu attīstību, u.c. Ievērojot minēto, secināms, ka Normas juridiskais mērķis nav ierobežot tajā neminētu objektu, tostarp VES, būvniecību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, bet gan novērst Latvijas piekrastes pārmērīgu privātu apbūvi un tās teritorijas sadalīšanu sīkos zemes īpašumos.
- [48] **Otrkārt**, likuma jēgas un mērķa iztulkošanas kontekstā ir jāņem vērā arī pastāvīgi mainošā reālā dzīve un sabiedrības attīstības loģika.⁷⁰ Kā zināms, Latvija, tāpat kā citas Eiropas valstis, strauji attīsta vēja enerģiju nolūkā sasniegt klimatneitralitātes mērķus un stiprināt enerģētisko neatkarību.⁷¹ Turklāt Baltijas un Latvijas valsts neatkarība no ārējiem energoresursiem ir viens no svarīgākajiem nacionālās drošības un suverenitātes balstiem.⁷² Tādējādi ir pamatoti uzskatīt, ka enerģētikas politikas pārorientēšanās uz

⁶⁷ Senāta 2024. gada 9. jūlija spriedums lietā Nr. SKA-93/2024, 7. punkts. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/535643.pdf>

⁶⁸ Senāta 2010. gada 24. oktobra spriedums lietā Nr. SKA-359/2010, 7. punkts. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/etiesasmvc/nolemumi/pdf/19836.pdf>; ar atsauci uz Latvijas Republikas 8. Saeimas pavasara sesijas divpadsmito sēdi, kas notika 2005. gada 22. jūnijā, stenogrammu. Pieejams: <https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/906>

⁶⁹ Senāta 2024. gada 9. jūlija spriedums lietā Nr. SKA-93/2024, 14. punkts. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/535643.pdf>

⁷⁰ Melkīsis E. Iztulkošanas metodes. Grām.: Juridiskās metodes pamati. 11 soļi tiesību normu piemērošanā: Rakstu krājums / Dr. habil. iur., profesora Edgara Melkīša zinātniskā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitāte, 2003, 124. lpp.

⁷¹ Latvijas Dabas fonds. Pozīcija: vēja enerģijas attīstība Latvijā. Pieejams: <https://ldf.lv/pozicija-veja-energiijas-attistiba-latvija/>

⁷² VES attīstība. Pieejams: <https://latvenergo.lv/lv/ves-attistiba>

atjaunojamiem energoresursiem, tostarp VES būvniecības attīstība, ir uzskatāma par kopīgu Latvijas sabiedrības interesi.⁷³

- [49] No minētā izriet, ka sabiedrības interesēs ir VES būvniecības attīstība Latvijā, kas tiek nodrošināta, ievērojot arī vides aizsardzības intereses. Kā norādīts iepriekš, šis interešu līdzsvars tiek panākts ar Enerģētiskās drošības likumā ietvertu regulējumu, kurā kā viens no priekšnoteikumiem VES būvniecībai Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā noteikta IVN veikšana. Ņemot vērā minēto, norādāms, ka sabiedrības attīstības loģikai pretēja būtu Normas mērķa paplašināšana tiktāl, ka tā noteiktu aizliegumu būvēt tajā neminētu objektu, tostarp VES, ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Minētais pamatojams ar to, ka šāda Normas mērķa paplašināšana būtiski kavētu VES būvniecības attīstību, jo tādējādi tiktu paredzēti būtiski to būvniecības ierobežojumi, kas attiecīgi apdraudētu Latvijas klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu kopumā.
- [50] Papildinot minēto, jāuzsver, ka tiesību norma interpretējama tādējādi, ka tā palīdz sasniegt tiesiskā regulējuma mērķi. Kā norādīts iepriekš, tiesiskā regulējuma mērķis saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 6. pantu ir piesārņojuma ietekmes samazināšana, piekrastes ainavas aizsargāšana, aizsargjoslas līdzsvarota un ilgstoša izmantošana. Attiecīgi šī mērķa sasniegšanas nolūkā Aizsargjoslu likuma 36. pantā ietverti dažādi ierobežojumi un aizliegumi, tostarp Normā ietvertie privātās (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūves ierobežojumi. Tā kā Normā ietvertie ierobežojumi attiecas uz Aizsargjoslu likuma mērķa sasniegšanu, nevis Enerģētiskās drošības likuma mērķa sasniegšanu, norādāms, ka nav pieļaujama tāda Normas interpretācija, kas būtu vērsta uz Aizsargjoslu likumā neminēta, alternatīva mērķa sasniegšanu. Apkopojot, secināms, ka Normas mērķa paplašināšana uz citu, tajā neminētu objektu, tostarp VES, būvniecības ierobežošanu nav uzskatāma par atbilstošu sabiedrības attīstības loģikai un Aizsargjoslu likuma tiesiskā regulējuma mērķim.
- [51] Ņemot vērā minēto, secināms, ka Normas juridiskais mērķis ir ierobežot Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslas privātu (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūvi, nevis tajā neminētu objektu, tostarp VES, būvniecību. Normas mērķa paplašināšana tiktāl, ka tā paredzētu arī VES būvniecības aizliegumu ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, būtu pretēja sabiedrības attīstības loģikai, ņemot vērā VES ietekmi uz Latvijas klimatneitralitātes mērķiem kopumā.

Aizliedzošas tiesību normas kritēriji

- [52] To, ka Normai nav aizliedzoša rakstura, apstiprina ne tikai Normas iztulkošanas metožu piemērošana, bet arī Satversmes tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā un tiesību doktrīnā paustās atziņas. Proti, nav iespējams atzīt, ka Norma ir tajā neminētu

⁷³ Senāta 2022. gada 11. janvāra lēmums lietā Nr. SKA-571/2022, 10. punkts. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/468088.pdf>

objektu būvniecību aizliedzoša jau vien tā apstākļa dēļ, ka tā nav konstruēta tādā veidā, lai tai varētu piedēvēt aizliedzošu raksturu.

- [53] **Pirmkārt**, tiesību normām, kas ierobežo personas pamattiesības, ir jābūt gan saprotamām, gan paredzamām.⁷⁴ Nav šaubu, ka Normā noteiktie Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslas aprobežojumi paši par sevi ierobežo Satversmes 105. pantā noteiktās personu tiesības uz īpašumu, kas tiek saprastas kā visas mantiska rakstura tiesības, ar kurām persona var rīkoties pēc savas gribas.⁷⁵ Paskaidrojot, gan ierobežojums sadalīt zemes gabalu par trim hektāriem mazākos zemes gabalos, ja vien neizpildās konkrēti kritēriji, gan atļauja būvēt vienu noteikta objekta veidu uz zemes īpašuma objektīvi ir uzskatāmi par tādiem apsvērumiem, kas ierobežo personas tiesības rīkoties ar sev piederošajām mantiskajām tiesībām un līdz ar to arī tiesībām uz īpašumu. Atzinumā jau iepriekš secināts, ka Normā nav ietverts VES kā objekts, kura būvniecību tā ierobežotu.⁷⁶ Ja likumdevējs šādu ierobežojumu būtu vēlējies noteikt, tam būtu bijis nepieciešams to tiešā veidā norādīt Normas tekstā. Proti, ierobežojums attiecībā uz inženierbūvju, tai skaitā VES, būvniecību būtu jānosaka tā, lai jebkuram saprātīgam Normas piemērotājam būtu objektīva iespēja secināt, ka viņa tiesības uz īpašumu – VES būvniecību – tiek ierobežotas. Ņemot vērā, ka citu objektu būvniecības aprobežojumi Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā tiešā veidā ir minēti Normas tekstā, pat ja attiecībā uz VES būvniecību būtu nosakāmi jebkāda veida aprobežojumi, lai tie būtu uzskatāmi par “skaidriem” un “saprotamiem”, tiem būtu bijis jābūt tiešā veidā norādītiem Normas tekstā vai vismaz no tā nepārprotami izsecināmiem. Līdz ar to atkārtoti secināms, ka Normā noteiktie ierobežojumi neattiecas uz VES.
- [54] **Otrkārt**, pat ja pieņemtu, ka Norma tomēr ir attiecināma uz inženierbūvēm, tai skaitā VES, turklāt paredz to būvniecības aizliegumu, ar to noteiktais pamattiesību ierobežojums būtu uzskatāms par neatbilstošu Satversmei. Lai noteiktu, vai ar kādu tiesību normu noteiktais pamattiesību ierobežojums atbilst Satversmei, nepieciešams noteikt, vai tas ir noteikts ar likumu, vai tam ir leģitīms mērķis un vai tas ir samērīgs.⁷⁷ Atbilstoši tiesību doktrīnā ietvertajam skaidrojumam, kritērijs “noteikts ar likumu” mūsdienās ietver ne tikai nepieciešamību būt noteiktam normatīvajā aktā, bet arī būt pietiekami skaidri formulētam, lai tiesību normas adresāts spēj izprast savas tiesības un pienākumus.⁷⁸ Proti, kā atzinusi Satversmes tiesa: “*Personas tiesības zināt savas tiesības noteic arī likumdevēja darbības ietvaru. Likumiem un citiem normatīvajiem aktiem jābūt publiski pieejamiem,*

⁷⁴ *Kusiņš G.* Likumdevēja gribas izteikšanas un noskaidrošanas problēmas. Augstākās Tiesas Biļetens Nr. 9, 2014, 24. – 26. lpp.

⁷⁵ Latvijas Republikas Satversmes 105. pants: tiesības uz īpašumu. Satversmes tiesas judikatūra. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023, 39. lpp.

⁷⁶ Sk., piemēram, Atzinuma 27., 47. un 50. rindkopu.

⁷⁷ Latvijas Republikas Satversmes 105. pants: tiesības uz īpašumu. Satversmes tiesas judikatūra. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023, 48. lpp.

⁷⁸ Satversmes tiesas 2014. gada 12. decembra spriedums lietā Nr. 2013-21-03, 11. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/270995-par-rigas-domes-2007gada-19junijsaistoso-noteikumu-nr80-sabiedriskas-kartibas-noteikumi-riga-41-un-15punkta-atbilstibu-latvijas-republikas-satversmes-105panta-pirmajam-un-tresajam-teikumam>

pietiekami skaidriem un saprotamiem."⁷⁹ Minētais sasaucas ar kādā citā Satversmes tiesas spriedumā minēto, ka *"Saeimas pienākums ir rūpēties par to, lai tiesību normas tiktu formulētas tik nepārprotami, ka tās varētu interpretēt pareizi."*⁸⁰ Ņemot vērā, ka saprātīgam tiesību piemērotājam, veicot Normas iztulkošanu atbilstoši visām četrām tiesību normu interpretācijas metodēm, nav iespējams no Normas satura secināt aizliegumu veikt VES būvniecību, secināms, ka Normai nevar būt aizliedzošs raksturs, it īpaši attiecībā uz tajā tieši neminētajām VES. Citāda interpretācija ļautu secināt, ka Normā paredzētais pamattiesību – tiesību uz īpašumu – ierobežojums nav ticis noteikts ar likumu, jo nav skaidri un saprotami noteikts.

- [55] Paskaidrojot, gadījumā, ja tiktu uzskatīts, ka Norma ir aizliedzoša un paredz aizliegt VES būvniecību, tā būtu uzskatāma par neskaidru, neprecīzu un neatbilstošu līdzšinējai tiesu praksei, kuras ietvaros Normas tvērums skaidrots, analizēts un ticis secināts, ka tās mērķis ir pilnībā nesaistīts ar VES būvniecību. Proti, līdzšinējā tiesu prakse, uz kuru izdarītas atsauces arī Atzinumā,⁸¹ nedod pamatu uzskatīt, ka Norma vai tās mērķis būtu neskaidrs. Kā to pierāda Atzinumā veiktā analīze un tiesu praksē sniegtie skaidrojumi, Normas mērķis ir saprotams un izzināms, izmantojot tiesību normu interpretācijas metodes. Turklāt šis skaidrais un saprotamais Normas mērķis sevī neietver VES būvniecības aizliegumu. Vēl jo vairāk – no Normas neizriet pamatojums apgalvojumam, ka tā vispār ir formulēta kā tajā neminēto objektu (tostarp VES) būvniecību aizliedzoša Norma, ņemot vērā, ka tajā vispār nav noteikts būvniecības aizliegums kā tāds, bet gan noteikti nosacījumi, kad ir atļauts veikt Normā konkrēti minēto privātās (privātmāju, dzīvojamās māju, viesnīcu u. tml.) apbūves objektu (kuru starpā neietilpst VES) būvniecību.
- [56] **Treškārt**, citāda Normas interpretācija būtu pretēja nepieciešamībai pamattiesību (tiesību uz īpašumu) ierobežojumu formulēt tādā veidā, lai no konkrētās normas būtu iespējams izprast no tās izrietošo tiesību un pienākumu saturu, kā arī paredzēt tās piemērošanas sekas.⁸² Proti, ja Norma nav konstruēta tādā veidā, lai persona spētu pietiekami skaidri saprast savas rīcības ietvaru un tās sekas, tā ir atzīstama par neatbilstošu nepieciešamībai pamattiesību ierobežojumu noteikt ar likumu.⁸³ Citiem vārdiem, tā kā Normā nav tiešā veidā noteikts VES būvniecības aizliegums, ja pieņemtu, ka Normai ir aizliedzošs raksturs attiecībā uz VES būvniecību, būtu jāsecina, ka šāds pamattiesību ierobežojums pat nav noteikts ar likumu, jo no Normas formulējuma nav iespējams nepārprotami secināt personas tiesību un pienākumu saturu. Līdz ar to, pat ja uzskatītu, ka Normai ir aizliedzošs raksturs attiecībā uz VES būvniecību, Normu nebūtu iespējams piemērot, jo tajā ietvertais tiesību uz īpašumu ierobežojums būtu uzskatāms

⁷⁹ Satversmes tiesas 2006. gada 20. decembra sprieduma lietā Nr. 2006-12-01, 16. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/150599-par-prokuraturas-likuma-1-panta-pirmas-dalas-4-panta-pirmas-dalas-6-panta-tresas-dalas-22-panta-un-50-panta-atbilstibu-latvijas-republikas-satversmes-1-58-82-86-un-90-pantam>

⁸⁰ Satversmes tiesas 2010. gada 19. jūnija sprieduma lietā Nr. 2010-02-01, 9.4.1. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/212380>

⁸¹ Sk. Atzinuma 5., 32. un 46. rindkopu.

⁸² Latvijas Republikas Satversmes 105. pants: tiesības uz īpašumu. Satversmes tiesas judikatūra. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023, 53. lpp.

⁸³ Latvijas Republikas Satversmes 105. pants: tiesības uz īpašumu. Satversmes tiesas judikatūra. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023, 52. – 53. lpp.

par neskaidru un līdz ar to neatbilstošu Satversmei (ņemot vērā, ka VES vispār nav minētas Normā un netiek aptvertas ar Normas mērķi). Proti, Norma nav uzskatāma par konstruētu tādā veidā, lai tās formulējumu varētu atzīt par atbilstošu aizliedzošas normas raksturam attiecībā uz VES būvniecību. Līdz ar to atkārtoti gūstams apstiprinājums argumentam, ka Normai nav aizliedzoša rakstura attiecībā uz VES būvniecību.

- [57] Tāpat ne no Normas izstrādes materiāliem, ne no tās piemērošanas prakses nav gūstams apstiprinājums tam, ka likumdevējs jebkad būtu tiešā veidā apsvēris inženierbūvju, tai skaitā VES, būvniecības aizliegumu. Tieši pretēji, tā ir bijusi apzināta likumdevēja rīcība Normā nemaz nepieminēt inženierbūves, tai skaitā VES.⁸⁴ Citiem vārdiem, likumdevēja nolūks nav bijis attiecināt Normu uz VES neatkarīgi no tā, vai Normai būtu piedēvējams aizliedzošs vai ierobežojošs raksturs. Jebkāda cita Normas interpretācija būtu uzskatāma par pretēju ne tikai Satversmes tiesas, bet arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksei, kurā uzsvērtā nepieciešamība tiesību normas formulēt ar "pietiekamu precizitāti, lai jebkura persona spētu atbilstoši tajā noteiktajam rīkoties".⁸⁵ Citiem vārdiem, pat ja likumdevējs būtu vēlējies kādā veidā ar Normas piemērošanu ierobežot vai aizliegt VES būvniecību, tiesību piemērotājiem pat pēc Normas visaptverošas interpretācijas nav iespējams to izsecināt, jo šāds likumdevēja nolūks vai Normas mērķis nekur netiek atspoguļots un neizriet arī no Normas gramatiskās konstrukcijas vai jēguma.
- [58] **Ņemot vērā visu iepriekš minēto, nepārprotami secināms, ka Normai nav aizliedzoša rakstura, turklāt tā nekādā veidā neaizliedz VES būvniecību. Pat ja uzskatītu, ka Norma paredz jebkāda veida aizliegumu vai ierobežojumu attiecībā uz iespēju būvēt VES Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā, šāds aizliegums varētu tikt uzskatīts par pretēju Satversmei kā ar likumu nenoteikts. Proti, tiesību piemērotājiem neskaidrs un nesaprotams Satversmes 105. pantā paredzēto personas pamattiesību ierobežojums, ņemot vērā, ka ne no Normas teksta, ne jebkādā citā veidā saprātīgam tiesību piemērotājam nav iespējams secināt, ka Norma paredzētu VES būvniecības aizliegumu. Šī sakarā uzsverams, ka līdzšinējā tiesu prakse, kurā sniegts skaidrojums Normas mērķim un jēgai, pierāda, ka Norma ir pietiekami skaidra un saprotama, lai to piemērotu, taču tās tvērumā neietilpst VES būvniecības aizliegums vai ierobežojums.**

Līdzšinējā Latvijas piekrastes pašvaldību prakse

- [59] Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 33. panta pirmo daļu likumdevējs pašvaldībām ir piešķīris rīcības brīvību attiecībā uz Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslas robežu noteikšanu savā teritorijas plānojumā. Šī Atzinuma ietvaros analizēta Latvijas piekrastes

⁸⁴ Satversmes tiesas 2024. gada 18. oktobra spriedums lietā Nr. 2023-42-01, 9.4. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/355709>

⁸⁵ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1999. gada 25. novembra spriedums lietā "Hashman and Harrup v. The United Kingdom", 31. punkts. Pieejams: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-58365%22%7D>

novadu prakse attiecībā uz ierobežotas saimnieciskās darbības joslas teritorijas izmantošanas un apbūves ierobežojumiem.

- [60] **Pirmkārt**, šobrīd lielākajā daļā Latvijas piekrastes novadu spēkā esošajos Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk – **TIAN**) attiecībā uz ierobežotas saimnieciskās darbības joslu izmantošanu un apbūvi norādīts Normā ietvertais ierobežojums jaunveidojamas zemes vienības minimālajai platībai, uz kuras atļauts izvietot vienu viensētu ar saimnieciskajām ēkām, kā arī ar ēku tradicionālo izskatu saglabāšanu (sk. Ventspils novada TIAN⁸⁶ 3.8. apakšnodalu) un ar ražošanas paplašināšanu saistīti noteikumi (sk. Salacgrīvas novada Liepupes pagasta TIAN⁸⁷ nodaļas 7.4. apakšpunktu). Proti, praksē Norma tiek piemērota Normas gramatiskā teksta robežās, nepaplašinot tās tvērumu uz vēl citu, tajā neminētu objektu būvniecības aizliegumu vai tajā neminētu mērķu īstenošanu. Līdz ar to secināms, ka Latvijas piekrastes novados šīs joslas izmantošana ierobežota saskaņā ar Normas mērķi, kas saistīts ar izveidojamo zemes vienību minimālo platību un piekrastes ainavas saglabāšanu, nevis ražošanas vai inženiertehniskās apgādes objektu būvniecības aizliegumu.
- [61] **Otrkārt**, norādāms, ka VES būvniecības ietekme uz vidi varētu tikt pielīdzināta, piemēram, ražošanas un rūpniecības ēku būvniecībai. To ievērojot, būtu saprātīgi pieņemt, ka, ja Norma būtu interpretējama tādējādi, ka tā attiecas ne tikai uz privātās apbūves ierobežošanu, bet arī uz citiem tajā neminētiem objektiem, ierobežotas saimnieciskās darbības joslā nebūtu pieļaujama arī ražošanas un rūpniecības ēku būvniecība. Proti, ja šie citi, ne privātās apbūves objekti, ietilptu Normas tvērumā, pašvaldībām būtu jāaizliedz arī ražošanas un tehniskās apbūves zonu izveidošana ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, lai pašvaldības sasniegtu Aizsargjoslu likuma 6. panta mērķi. Tomēr, analizējot Latvijas piekrastes novadu praksi attiecībā uz ierobežotas saimnieciskās darbības joslas izmantošanu, šādu secinājumu nevar izdarīt.
- [62] Vairumā Latvijas piekrastes novadu noteiktajā ierobežotas saimnieciskās darbības joslā ar šobrīd spēkā esošajiem TIAN ir izveidotas, tostarp ražošanas, rūpniecības un tehniskās apbūves zonas. Piemēram, Salacgrīvas novada Ainažu pilsētas ar lauku teritoriju TIAN⁸⁸ šajā zonā kā vispārīgo izmantošanas veidu pieļauj vispārīgu ražošanas un vieglās ražošanas uzņēmumu būvniecību. Savukārt ar Rojas novada TIAN⁸⁹ paredzēts, ka ierobežotas saimnieciskās darbības joslā ir izveidota ražošanas un tehniskās apbūves

⁸⁶ Ventspils novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Pieejams: [Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi](#)

⁸⁷ Salacgrīvas novada Liepupes pagasta Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Pieejams: [Salacgrīvas novada Liepupes pagasta Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi](#)

⁸⁸ Salacgrīvas novada Ainažu pilsētas Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Saistošā daļa. Pieejams: [Salacgrīvas novada Ainažu pilsētas ar lauku teritoriju Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi](#). Salacgrīvas novada Ainažu pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānotā atļautā izmantošana. Pieejams: [Salacgrīvas novada Ainažu pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana 2.lapa](#)

⁸⁹ Rojas novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Pieejams: [Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi](#) Rojas novada teritorijas atļautā izmantošana. Pieejams: [Rojas novada Ģipka - Valgalciems teritorijas plānota \(atļautā\) izmantošana](#); <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/1435>

zona, kuras primārie izmantošanas veidi, tostarp, ir noteikti vieglās ražošanas uzņēmumu un specializētas lopkopības fermu būvniecība.

- [63] Citstarp norādāms, ka Rojas novadā šīs ražošanas zonas apbūve ierobežotas saimnieciskās darbības joslā arī ir realizēta, ko apliecina tur jau vairākus gadus esošā zivju, vēžveidīgo, un mīkstmiešu pārstrādes un konservēšanas ražotne SIA "Banga LTD",⁹⁰ kuras saimnieciskā darbība saskaņā ar pieejamo informāciju ir uzskatāma par apstrādes rūpniecību.⁹¹ Šīs ražotnes būvniecībai Rojas novada rūpnieciskās apbūves zonā netika likti šķēršļi, neskatoties uz to, ka tā ir uzbūvēta ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Tā kā ražošanas uzņēmumu būvniecības ietekme uz Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslu ir objektīvi pielīdzināma VES būvniecībai, secināms, ka Norma tiek interpretēta tādējādi, ka ierobežotas saimnieciskās darbības joslā nav paredzēts ne ražošanas uzņēmumu, ne VES būvniecības aizliegums. Proti, minētais piemērs apliecina, ka Normas regulēšanas priekšmetā neietilpst ierobežojumu ražošanas un tam pielīdzināmu būvju būvniecībai noteikšana.
- [64] Konkrētāk par to, ka praksē Norma tiek interpretēta tādējādi, ka tā neaizliedz tajā neminētu objektu, tostarp VES, izbūvi ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, liecina, piemēram, Pāvilostas novada spēkā esošo TIAN⁹² 407.5. apakšpunkts. Proti, Pāvilostas novada ierobežotas saimnieciskās darbības joslā ir izveidotas atsevišķas zonas, kuru atļautā izmantošana ir VES būvniecība. Savukārt ar Dundagas novada Kolkas pagasta TIAN⁹³ 245.2. apakšpunktu ierobežotas saimnieciskās darbības joslā izveidota zona, kurā kā primārais izmantošanas veids paredzēta viensētu izbūve, bet kā palīgizmantošanas veids – VES. Tas, ka pašvaldība teritorijas plānojumā ir paredzējusi noteikta vieda izmantošanu, proti, atzinusi VES būvniecību par pieļaujamu noteiktās teritorijās ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, ir pamats secinājumam, ka vispārīgās ietekmes ir izsvērtas un dažādās intereses ir samērotas teritorijas plānošanas procesā.⁹⁴ Minētais apliecina, ka pašvaldības, samērojot vides un sociāli ekonomiskās intereses, izvērtē VES būvniecības pieļaujamību neatkarīgi no Normā noteiktā. Tādējādi secināms, ka šobrīd Latvijas piekrastes pašvaldības, nosakot piekrastes teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, Normas tekstu pilnīgi pamatoti neinterpretē kā aizliegumu būvēt VES ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.

⁹⁰ SIA "Banga Ltd". Pieejams: <https://company.lursoft.lv/lv/banga-ltd/41203031343>

⁹¹ NACE_2: Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā, 2. redakcija. Pieejams: <https://klasis.csp.gov.lv/lv-LV/classifications/NACE2>

⁹² Pāvilostas novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Pieejams: [Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi](#) Pāvilostas novada Ziemupes ciema teritorijas atļautā izmantošana. Pieejams: [Pāvilostas novada Ziemupes ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#) Pāvilostas novada Saraiķu ciema teritorijas atļautā izmantošana. Pieejams: [Pāvilostas novada Saraiķu ciema teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana](#)

⁹³ Dundagas novada Kolkas pagasta teritorijas plānojums ar grozījumiem. Pieejams: [Kolkas pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi](#) Kolkas pagasta teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana 2. lapa. Pieejams: [Kolkas pagasta teritorijas plānotā \(atļautā\) izmantošana 2.lapa](#)

⁹⁴ Senāta 2022. gada 11. janvāra lēmums lietā Nr. SKA-571/2022, 11. punkts. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/468088.pdf>

- [65] Aplūkotā Latvijas piekrastes novadu prakse apliecina, ka jau vairākus gadus spēkā esošie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi pieļauj gan ražošanas būvju, gan VES būvniecību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Turklāt jānorāda, ka tiesu praksē netika identificēti strīdi par pašvaldību izdotu ražošanas būvju vai VES būvniecību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā pieļaujošu būvatļauju vai detālplānojumu tiesiskumu. Proti, kā liecina arī iepriekš aplūkoti piemēri, pašvaldības, kā arī šo objektu būvniecībā ieinteresētās personas un vides aizsardzībā ieinteresētās personas līdz šim nav apšaubījušas ražošanas būvju / VES būvniecību pieļaujamību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Minētais ļauj secināt, ka Norma praksē tiek interpretēta atbilstoši tās gramatiskajām robežām, proti, ka tā neaizliedz tajā neminētu objektu kā ražošanas būvju vai VES būvniecību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.
- [66] Ņemot vērā Normas satura analīzi, piemērojot tiesību normu interpretācijas metodes, secināms, ka Norma nav vērsta uz tajā neminētu objektu, tostarp VES, būvniecības aizliegšanu, bet gan paredz ierobežojumus tikai konkrēti Normā minēto objektu privātajai (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūvei Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā. Šādu Normas izpratni apstiprina gan līdzšinējā tiesu prakse, gan pašvaldību ilgstoši īstenotā teritorijas plānošanas prakse, kas pieļauj ražošanas būvju un VES būvniecību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Turklāt Normā paredzēto ierobežojumu attiecināšana uz tajā neminētu objektu, tostarp VES, būvniecību būtu pretrunā sabiedrības attīstības loģikai, ņemot vērā VES nozīmi klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā. Apkopojot, secināms, ka Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmās daļas 2. punkts neaizliedz citu, tajā neminētu objektu, tostarp VES, būvniecību ierobežotas saimnieciskās darbības joslā. Minētā norma ir vērsta tikai uz Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslas privātās (privātmāju, dzīvojamo māju, viesnīcu u. tml.) apbūves ierobežošanu.

Eksperta viedoklis sniegts, pamatojoties uz Latvijas Republikā spēkā esošajiem tiesību aktiem, tiesību zinātnes atziņām, ņemot vērā Atzinuma pasūtītāja sniegto informāciju un publiski pieejamo informāciju.

Atzinumā iekļautie apsvērumi un izdarītie secinājumi ir tikai Eksperta viedoklis, kas pamatots uz dokumentu, normatīvo tiesību aktu un juridiskās literatūras izpēti, kā arī ar Eksperta profesionālajām zināšanām. Eksperts nesniedz nekādu apsolījumu vai garantiju par trešo personu tālāk veikto tiesību normu vai faktisko apstākļu interpretāciju un jebkādu lēmumu pieņemšanu valsts pārvaldes institūcijās, izmeklēšanas iestādēs, prokuratūrās un tiesās.

Lai arī Eksperts Atzinumu dod pēc konkrētas personas aicinājuma, tas sagatavots neatkarīgi no pasūtītāja un trešajām personām, kā arī ievērojot Ekspertam zināmos parastos Eksperta objektivitātes un citus pienākumus, ko paredz Administratīvā procesa likums, Civilprocesa likums un Kriminālprocesa likums, ko Eksperts apliecina ar parakstu atzinuma beigās.

Ar cieņu
zvērināts advokāts, Dr. iur. Jānis Kārkliņš

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU